MESTNA OBČINA KRANJ

Župan

Slovenski trg 1, 4000 Kranj
T: 04 2373 101 F: 04 2373 106
E: tajnistvo.zupana@kranj.si S: www.kranj.si

6.

Številka: 122-94/2021-13-40/30/04
Datum: 4. 5. 2022

MESTNI SVET MESTNE OBČINE KRANJ

Zadeva: Strategija razvoja socialnega varstva v MO Kranj za obdobje 2022-2028

1. PRAVNI TEMELJ

Osnovni pravni temelji predlagane Strategije razvoja socialnega varstva v MO Kranj za obdobje 2022-2028 (v nadaljevanju: strategija) so:

- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE),
- Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk),
- Poslovnik Sveta MO Kranj (Uradni list RS, št. 44/21-UPB2),
- Statut MO Kranj (Uradni list RS, št. 134/20-UPB3 in 91/21).

2. OCENA STANJA

V MO Kranj je to prvi strateški dokument za to področje. Priprave strategije ne nalaga zakon, prav tako to ni praksa občin v Sloveniji, zasledili smo jo le v dveh občinah. V MO Kranj pa imamo na področju starejših že sprejeto Strategijo razvoja varstva starejših 2020-2024 ter na področju invalidov sprejeta dva strateška dokumenta: Analiza položaja invalidov v MOK in Akcijski načrt za izboljšanje in uresničevanje enakih možnosti invalidov v MOK za obdobje 2022-2025. Zato smo v tej strategiji dali poudarek razvoju ostalih področij socialnega varstva do leta 2028. V naslednjih letih tako želimo poskrbeti predvsem za: mlade in njihove družine s socialno indikacijo, osebe s težavami z različnimi zasvojenostmi in težavami v duševnem zdravju, žrtve nasilja in materialno ogrožene, vse s ciljem, da se bodo pravice do storitev in dajatev socialnega varstva uveljavljale po načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik za vse upravičence pod pogoji, ki jih določa zakon, in po načelih socialne pravičnosti.

3. RAZLOGI IN CILJI

Razlog in cilj predlagane strategije je, da tudi v naslednjih letih zagotavljamo in nadgrajujemo kvaliteto življenja posameznikov, družin in skupin prebivalstva, zlasti na področjih življenjskega standarda in osebnostnega razvoja, ter preprečujemo revščino in socialno izključenost. Med nami so namreč: materialno ogrožene osebe, ki si brez lastne krivde ne morejo zagotoviti sredstev za preživetje; otroci in mladostniki s težavami v odraščanju, ki so prikrajšani za normalno družinsko življenje; zakonci in partnerji s težavami v medsebojnih odnosih ali pri vzgoji otrok; mladostniki, ki po dokončanem šolanju ne najdejo ustrezne zaposlitve; osebe, ki imajo težave zaradi zasvojenosti; ženske in otroci, ki so ogroženi zaradi nasilja, revščine ali brezdomstva; brezdomci; starejše osebe, ki ne morejo skrbeti same zase; invalidi, ki se zaradi prikrajšanosti ali motenj v telesnem in duševnem razvoju ne morejo usposobiti za samostojno življenje in delo ali ne morejo razviti določenih sposobnosti. Pri tem smo izhajali iz stanja v družbi na katerega je imela, še posebej na ranljive skupine, vpliv tudi epidemija covid-19. Epidemija je prinesla težjo dostopnost do nekaterih programov, povečanje nasilja znotraj družin, dodaten strah, izolacijo, kar je pri mnogih težave še poglobilo. Z navedeno strategijo bomo zato lažje reševali post-covidno situacijo in dosegli, da bo MO Kranj za vse občane prijazno in dostopno mesto.

4. POGLAVITNE REŠITVE

Strategijo je pripravila Delovna skupina, ki jo je imenoval župan MO Kranj v sestavi: Tanja Hrovat, Urška Repar Justin, Andreja Valant, Sonja Šavli, Romina Purić, Maja Kurnik, Suzana Gladović, Marjan Potrata in Manja Vovk. Strategija je bila v obdobju od 10. 3. 2022 do 10. 4. 2022 dana tudi v javno obravnavo. Pridobljeni predlogi in pripombe v fazi javne obravnave so bili smiselno upoštevani.

Za uresničitev strategije bomo v prihodnjih letih v MO Kranj z različnimi cilji težili k razvoju različnih področja socialnega varstva, in sicer imamo:
- 7 glavnih ciljev za mlade, družine in žrtve nasilja, med njimi so najpomembnejši vzpostavitev mobilne službe kot pomoč družinam na terenu, povečanje prispevka za novorojence ter vzpostavitev Medobčinskega družinskega centra Gorenjske,
- 6 glavnih ciljev za osebe, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine, med njimi sta najpomembnejša pridobivanje novih donatorjev hrane in vzpostavitev nočnega zavetišča za brezdomce,
- 4 glavne cilje za osebe z različnimi oblikami zasvojenosti, med njimi je najpomembnejši okrepljeno delo z uporabniki na terenu,
- po 2 glavna cilja za razvoj sodelovanja z nevladnimi organizacijami; za spodbujanje zaposlovanja in za reševanje stanovanjske problematike in po enega za vključitev ranljivih skupin v različne dejavnosti in krepitev duševnega zdravja.

V strategiji smo si zastavili tako kratkoročne, letne cilje, kot je npr. vzpostavitev mobilne službe kot pomoč družinam na terenu, uvedba sistema za analizo in zbiranje podatkov za namen sledenja in doseganja ciljev te strategije ter dolgoročne cilje, ki jih bomo skušali doseči do leta 2028 (npr. ustanovitev lastnega zavoda za socialne dejavnosti, digitalizacija in pametne rešitve, vzpostavitev Medobčinskega družinskega centra Gorenjske, vzpostavitev mobilne službe za osebe s težavami v duševnem zdravju, povečanje prispevka za novorojence).

5. FINANČNE IN DRUGE POSLEDICE

Za realizacijo ciljev strategije so na področju socialnega varstva za leto 2022 in leto 2023 v proračunu MO Kranj sredstva že zagotovljena. V prihodnjih letih pa bomo za realizacijo ciljev proračunska sredstva prilagodili načrtovanim ciljem in zmožnostim proračuna MO Kranj.

Upoštevajoč zgoraj navedeno Mestnemu svetu Mestne občine Kranj predlagamo, da po obravnavi gradiva sprejme naslednji

S K L E P :

Sprejme se Strategija razvoja socialnega varstva v MO Kranj za obdobje 2022-2028.

Pripravila:
Manja Vovk, podsekretarka

Tanja Hrovat
Vodja Urada za družbene dejavnosti

Matjaž Rakovec
Župan

MESTNA OBČINA KRANJ
Župan
1

Priloga:
- Strategija razvoja socialnega varstva v MO Kranj za obdobje 2022-2028

MESTNA OBČINA
KRANJ

STRATEGIJA RAZVOJA SOCIALNEGA VARSTVA V MESTNI OBČINI KRANJ

ZA OBDOBJE 2022-2028

Maj 2022

KAZALO:

	Stran
I. Uvod	**4**
I.1 Splošni podatki	4
I.2 Priprava Strategije	6
I.3 Opredelitev kratic	6
I.4 Sredstva, namenjena za področje socialnega varstva	6
I.5 Prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti	7
I.6 Usklajenost z drugimi strateškimi dokumenti	8
I.7 Vizija	8
II. Pravne podlage	**9**
III. Analiza obstoječega stanja	**11**
III.1 Pristojnosti in naloge MOK na področju socialnega varstva	
III.1.1 Programi in storitve za mlade, družine in žrtve nasilja	11
III.1.2 Programi in storitve, namenjeni ljudem, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in brezdomstva	15
III.1.3 Programi in storitve, namenjeni osebam z različnimi oblikami zasvojenosti	18
III.1.4 Programi in storitve za spodbujanje zaposlovanja	21
III.1.5 Sodelovanje z nevladnimi organizacijami	23
III.1.6 Programi, namenjeni reševanju stanovanjske problematike	25
III.1.7 Programi in storitve za starejše	27
III.1.8 Programi in storitve za invalidne osebe	28
III.2 Drugi programi na področju socialnega varstva za občane MOK	
III.2.1 Programi in storitve, ki jih izvaja CSDG	28
III.2.2 Programi in storitve, ki jih izvaja VDCK	30
III.2.3 Programi in storitve, ki jih izvaja DUK	30
III.2.4 Programi in storitve, ki jih izvaja ZD glede problematike zasvojenosti	30
IV. Usmeritve in ukrepi razvoja socialnega varstva v MOK	
IV.1.Razvoj programov in storitev za mlade, družine in žrtve nasilja	31
IV.2 Razvoj programov in storitev, namenjenih ljudem, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in brezdomstva	36
IV.3 Razvoj programov in storitev, namenjenih osebam z različnimi oblikami zasvojenosti	40
IV.4 Razvoj programov in storitev za spodbujanje zaposlovanja	44
IV.5 Razvoj sodelovanja z nevladnimi organizacijami na področju socialnega varstva	45
IV.6 Reševanje stanovanjske problematike	47
IV.7 Vključevanje ranljivih skupin v različne dejavnosti	48
IV.8 Pomen duševnega zdravja	49

IV.9 Ustanovitev zavoda za socialne dejavnosti MOK 50
IV.10 Razvoj programov in storitev za starejše in invalidne osebe 50
IV.11 Digitalizacija in pametne rešitve 51
IV.12 Statistični podatki v povezavi s Strategijo razvoja socialnega varstva 51

V. Finančni načrt 52

VI. Zaključki 54

I. UVOD

I.1 Splošni podatki

Mestna občina Kranj (v nadaljnjem besedilu: MOK) je gospodarsko, trgovsko, prometno, izobraževalno in kulturno središče Gorenjske**.** Razprostira se na 148 km^2 in leži na križišču pomembnih prometnih poti, ki vodijo iz severne Evrope proti Jadranu ter iz zahodne Evrope proti vzhodu. Mesto se je razvilo na konglomeratnem pomolu ob sotočju trideset metrov globoko vrezanih strug Kokre in Save, rečnem prehodu na križišču vzdolžne poti ob Savi in prečnih poti proti Jezerskemu in Ljubelju ter Škofji Loki. *MOK je po zadnjih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije sredi leta 2019 imela približno 56.720 prebivalcev (približno 28.430 moških in 28.280 žensk) in je po številu prebivalcev na tretjem mestu med slovenskimi občinami. Na kvadratnem kilometru površine občine je živelo povprečno 376 prebivalcev; torej je bila gostota naseljenosti tu večja kot v celotni državi (103 prebivalci na km^2). Število živorojenih je bilo višje od števila umrlih. Naravni prirast na 1000 prebivalcev v občini je bil v tem letu pozitiven, znašal je 2,7 (v Sloveniji -0,6). Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo nižje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Selitveni prirast na 1000 prebivalcev v občini je bil torej pozitiven, znašal je 11,6. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta na 1000 prebivalcev v občini je bil pozitiven, znašal je 14,3 (v Sloveniji 7,2). Povprečna starost občanov je bila 42,6 leta in tako nižja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,4 leta). Med prebivalci MOK je bilo število najstarejših tako kot v večini slovenskih občin večje od števila najmlajših: na 100 oseb, starih 0–14 let, je prebivalo 120 oseb, starih 65 let ali več. To razmerje pove, da je bila vrednost indeksa staranja 118, kar je nižje od vrednosti tega indeksa za celotno Slovenijo, ki je bil 133.

Tabela 1: število prebivalk/cev MOK po spolu in starostni skupini na dan 31. 12. 2020

MOK

Starost	Moški	Ženske	Skupaj	Delež %
0-14	4.755	4.444	9.199	16,11
15-64	19.275	17.440	36.715	64,28
65 +	4.718	6.481	11.199	19,61
Skupaj	28.748	28.365	57.113	

Slovenija

Starost	Moški	Ženske	Skupaj	Delež %
0-14	163.071	153.586	316.657	15,08
15-64	706.351	647.263	1.353.614	64,45
65 +	185.061	244.794	429.855	20,47
Skupaj	1.054.483	1.045.643	2.100.126	

* https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/72

** https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C4002S.px/table/tableViewLayout2/

Področje socialnega varstva spada med sklope socialne varnosti in temelji na socialni pravičnosti, solidarnosti ter načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik. Razvoj javnih služb upošteva nujnost boljše dostopnosti storitev. Sistem socialnega varstva, socialnovarstvene pravice, izvajalce socialnovarstvene dejavnosti in druga sistemska vprašanja urejajo zakonski predpisi. S tem skrbimo za to, da sta prebivalcem v socialni stiski zagotovljena ustrezen sistem socialnih pomoči, kadar si

preživetja ne morejo zagotoviti sami, in ustrezen sistem za nudenje strokovne pomoči ter izvajanje varstvenih storitev.

Socialno varnost zagotavljamo s številnimi ukrepi na različnih področjih, ki vključujejo zdravstvene, delovnopravne, stanovanjske, izobraževalne in druge vidike. Pomemben del zagotavljanja socialne varnosti je področje socialnega varstva, ki skupinam in posameznikom brez zadostnih sredstev za preživljanje omogoča vrsto storitev in denarnih prejemkov. Ukrepi temeljijo na socialni pravičnosti, solidarnosti in enakih možnostih, z njimi pa želimo omogočiti socialno varnost in socialno vključenost vseh prebivalcev Slovenije. Socialno varnost tako določajo načela, pravila in dejavnosti, ki posamezniku omogočajo, da se vključi in ostane vključen v družbeno okolje ter v njem aktivno deluje. Pri tem država in lokalna skupnost zagotavljata materialne in socialne pravice, posameznik pa prispeva v obliki davkov in drugih obveznih dajatev. Praviloma si mora posameznik socialno varnost zase in za svojo družino načeloma zagotoviti sam. Če si je ne more zagotoviti, je naloga države in lokalne skupnosti, da za to ustvarita ustrezne pogoje z različnimi socialnimi programi, ki vsebujejo denarne prejemke, storitve in ustrezno institucionalno mrežo.

Glavna podlaga socialne varnosti je splošni ekonomski položaj posameznika. Zato so temeljni ukrepi socialne politike usmerjeni v ustvarjanje potrebnih pogojev, ki bodo omogočali, da bodo posamezniki lahko socialno varnost sebi in svoji družini zagotavljali sami. To so zlasti na področju zaposlovanja in dela, izobraževanja in štipendiranja, stanovanjske politike, družinske politike, zdravstvenega varstva, davčne politike in na drugih področjih, ki vplivajo na posameznikov socialni položaj. Področje socialnega varstva je eden od sklopov socialne varnosti in temelji na socialni pravičnosti, solidarnosti ter na načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik. Socialno varstvo predstavlja torej sistem ukrepov, namenjenih preprečevanju in razreševanju socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva, ki se zaradi različnih razlogov znajdejo v socialnih stiskah in težavah ali v rizičnih življenjskih situacijah. Sistem storitev in dajatev, ki jih razvija in zagotavlja socialno varstvo, je namenjen posebnemu varstvu najbolj ranljivih skupin prebivalstva ter zagotavljanju pomoči pri preživetju tistim, ki so brez sredstev za preživljanje in trajno nezmožni za delo ali si ne morejo zagotoviti sredstev za preživljanje iz razlogov, na katere ne morejo vplivati.

Sejmišče 4: Zavetišče za brezdomce, Razdelilnica hrane, Center za odvisnosti

I.2 Priprava Strategije

Strategijo razvoja socialnega varstva v MOK za obdobje 2022-2028 je pripravila Delovna skupina, ki jo je dne 2. 11. 2021 s sklepom št. 122-94/2021-1-40/30/04 imenoval župan MOK in jo sestavljajo naslednji člani: Tanja Hrovat, Urška Repar Justin, Andreja Valant, Sonja Šavli, Romina Purić, Maja Kurnik, Suzana Gladović, Marjan Potrata in Manja Vovk.

Strategija razvoja socialnega varstva v MOK za obdobje 2022-2028 je bila dana v javno obravnavo od 10. 3. 2022 do 10. 4. 2022. Pridobljeni konstruktivni predlogi in pripombe v fazi javne obravnave so bili smiselno upoštevani.

I.3 Opredelitev kratic:

- MOK: Mestna občina Kranj
- CSDG: Center za socialno delo Gorenjska
- DUK: Dom upokojencev Kranj
- VDCK: Varstveno delovni center Kranj
- Škrlovec: Škrlovec, dnevni center za mlade in družine
- ZZK: Zavod za zaposlovanje, območna Enota Kranj
- LAS: Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zlorabe drog v MOK
- MDDSZ: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- VHG: Varna hiša Gorenjske
- MDG: Materinski dom Gorenjske
- RKS OZ Kranj: Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Kranj
- ESP: Enkratna socialna pomoč
- PAS: psihoaktivne snovi (so snovi, ki primarno vplivajo na delovanje osrednjega živčnega sistema in tako vplivajo na delovanje možganov, spremenijo zaznavanje, počutje, zavest in vedenje)

I.4 Sredstva, namenjena področju socialnega varstva

MOK namenja za programe na področju socialnega varstva vsako leto več sredstev, in sicer 2.718.200 € v letu 2021. Od tega so bila sredstva namenjena za:

- programe v višini 2.413.677 €,
- investicijske transfere javnih zavodov CSDG in DUK v višini cca 31.570€ ter sredstva in
- investicije, ki pa se letno spreminjajo in so v letu 2021 znašala 272.953 €, od tega 189.354 € za izgradnjo novega doma in 83.599 € za obnovo prostorov za vzpostavitev novega Dnevnega varstva za starejše na Planini.

MOK sredstva za programe na področju socialnega varstva letno povišuje glede na potrebe in z indeksom rasti cen. Skupni delež navedenih sredstev letno znaša med 3% do 4 % deleža celotnega proračuna MOK. To zagotavlja pogoje za nadaljnji razvoj področja.

Poleg zgoraj navedenega namenja sredstva tudi za ostale programe, ki se socialnega varstva posredno dotikajo, kot so: socialno podjetništvo, javna dela, stanovanjska politika, in znašajo še cca 570.000 €.

Leto 2021, delež socialnega varstva v okviru Urada za družbene dejavnosti glede na realizacijo celotnega proračuna MOK

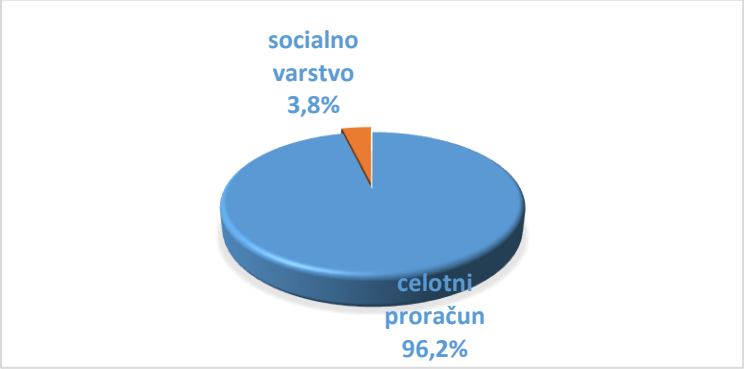

I.5 Prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti

Cilji in ukrepi Strategije razvoja socialnega varstva v Mestni občini Kranj za obdobje 2022-2028 izhajajo iz sledečih prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti:

PREDNOSTI	SLABOSTI
- Kranj kot prestolnica Gorenjske - pestrost socialnih storitev - profesionalna organiziranost: programi za MOK, državni javni zavodi (CSDG, VDCK, DUK) - veliko število nevladnih organizacij - stabilno financiranje socialnega varstva iz poračuna MOK in državnega proračuna - dostop do koriščenja storitev socialnega varstva - razvito prostovoljstvo	- pomanjkanje znanja na področju prijav na razpise EU - premajhno črpanje EU sredstev s strani nevladnega sektorja - nezadostna uporaba novih orodij za obveščanje - premajhna povezanost in izmenjava informacij - pomanjkanje sredstev za večji razvoj obstoječih programov in vpeljavo novih programov - pomanjkanje prostorov za vzpostavitev novih programov - neurejena zakonodaja
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
- sodelovanje javnih zavodov, nevladnih organizacij na področju socialnega varstva - sodelovanje socialnega varstva z vzgojnim varstvom, šolstvom, športom, kulturo - črpanje sredstev iz drugih virov (EU in RS)	- zmanjševanje proračunskih sredstev - sprememba razvojnih prioritet MOK - pomanjkanje kadrov - zmanjševanje zanimanja za prostovoljstvo - zmanjšanje števila javnih delavcev

- izkoriščanje sodobnih komunikacijskih kanalov za promocijo - krepitev regionalnega povezovanja z ostalimi občinami gorenjske urbane regije - povečanje obsega programov in projektov - krepitev socialnega varstva v digitalni obliki - spodbujanje prostovoljstva	- povečevanje deleža starejših in revnejših prebivalcev, ki bodo potrebovali socialno pomoč

I.6 Usklajenost z drugimi strateškimi dokumenti

Strategija razvoja socialnega varstva v Mestni občini Kranj za obdobje 2022-2028 je usklajena z naslednjimi strateškimi dokumenti:

- Strategijo varstva starejših v Mestni občini Kranj za obdobje 2020-2024,
- Strategijo športa v Mestni občini Kranj (v pripravi),
- Trajnostno urbano strategijo Mestne občine Kranj 2030,
- Programom kulture Mestne občine Kranj 2021-2025,
- Strategijo digitalnega razvoja Pametnega mesta in skupnosti Kranj za obdobje 2020-2023,
- Strategija za mlade v Mestni občini Kranj (v pripravi),
- Regionalnim razvojnim programom Gorenjske 2021-2027,
- Stanovanjskim programom Mestne občine Kranj za obdobje 2021-2026,
- Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021-2030 (v pripravi).

I.7 Vizija

V MOK imamo na področju starejših že sprejeto Strategijo razvoja varstva starejših 2020-2024 ter na področju invalidov dva strateška dokumenta: Analiza položaja invalidov v MOK in Akcijski načrt za izboljšanje in uresničevanje enakih možnosti invalidov v MOK za obdobje 2022-2025, zato bomo v tem dokumentu dali poudarek razvoju ostalih področij socialnega varstva do leta 2028. V naslednjih letih želimo poskrbeti predvsem za: mlade in njihove družine, osebe s težavami z različnimi zasvojenostmi in težavami v duševnem zdravju, žrtve nasilja, materialno ogrožene, starejše in invalide, vse s ciljem, da se bodo pravice do storitev in dajatev socialnega varstva uveljavljale po načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik za vse upravičence pod pogoji, ki jih določa zakon, in po načelih socialne pravičnosti. Med nami so namreč: materialno ogrožene osebe, ki si brez lastne krivde ne morejo zagotoviti sredstev za preživetje; otroci in mladostniki s težavami v odraščanju, ki so prikrajšani za normalno družinsko življenje; zakonci in partnerji s težavami v medsebojnih odnosih ali pri vzgoji otrok; mladostniki, ki po dokončanem šolanju ne najdejo ustrezne zaposlitve; osebe, ki imajo težave zaradi zasvojenosti; ženske in otroci, ki so ogroženi zaradi nasilja, revščine ali brezdomstva; brezdomci; starejše osebe, ki ne morejo skrbeti same zase; invalidi, ki se zaradi prikrajšanosti ali motenj v telesnem in duševnem razvoju ne morejo usposobiti za samostojno življenje in delo ali ne morejo razviti določenih sposobnosti.

V MOK si že vrsto let prizadevamo, da je občina za vse občane prijazno in dostopno mesto tako mlajšim kot starejšim, socialno ogroženim, osebam z omejitvami, skratka vsem generacijam na vseh področjih. V MOK želimo tudi v naslednjih letih zagotavljati kvaliteto življenja posameznikov, družin in skupin prebivalstva, zlasti na področjih življenjskega standarda in osebnostnega razvoja, ter preprečevati revščino in socialne izključenosti. Izhajamo iz situacije, v kateri število prejemnikov različnih denarnih prejemkov in drugih socialnih transferjev že dalj časa narašča; problem je v brezposelnosti dolgotrajno

brezposelnih oseb (to so pretežno osebe, starejše od 50 let, osebe z nizko izobrazbo in invalidi); delež starejšega prebivalstva narašča; povečuje se nasilje znotraj družin, kar je z obdobjem covid-19 prišlo še bolj do izraza; invalidom in drugim osebam s posebnimi potrebami še ni omogočena enakopravna vključitev v življenje; post-covidna situacija bo zelo verjetno prinesla še več različnih zasvojenosti in duševnih težav.

V MOK za socialno varstvo skrbi tako vladni sektor z javnimi zavodi (CSDG, DUK, VDCK, ZZ) kot nevladni sektor z različnimi nevladnimi organizacij (več kot 30), ki že izvajajo različne programe. Pri tem je potrebno zagotoviti še večjo povezanost in sodelovanje vladnega sektorja z nevladnim, skupaj z razvojem novih programov.

II. PRAVNE PODLAGE

Pravne podlage predstavljajo:

1. Zakon o socialnem varstvu (Ur. list RS, št. 3/07 – uradno preč. bes., 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17–Z, 29/17, 54/17, 21/18 - NOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk):

99. člen določa, da se iz proračuna občine financirajo pomoč družini na domu; stroški storitev v zavodih za odrasle; javni socialnovarstveni programi, razvojni in dopolnilni socialnovarstveni programi, pomembni za občino; sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

2. Zakon o preprečevanju uporabe prepovedanih drog in o obravnavi uživalcev prepovedanih drog (Uradni list RS, št. 98/99 in 2/04 – ZPNNVSM):

- 6. člen določa, da za spremljanje in koordinacijo preprečevanja uživanja prepovedanih drog na lokalni ravni in za izvajanje preventivnih ukrepov za preprečevanje uporabe prepovedanih drog občine lahko ustanovijo lokalne akcijske skupine.
- 2. odstavek 16. člena določa, da sredstva za financiranje delovanja lokalnih akcijskih skupin zagotavlja občina.

3. Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti (ZPPDej, Uradni list RS, št. 62/16):

- 13. člen določa, da če ni naročnika pokopa, prijavi pokop občina, kjer je imel pokojnik zadnje stalno prebivališče.
- 16. člen določa, da stroške pogreba poravna naročnik pogreba.

4. Zakon o Rdečem križu Slovenije (Uradni list RS, št. 7/93 in 79/10):

27. člen določa, da občine z območnimi organizacijami Rdečega križa Slovenije sklenejo neposredne pogodbe za sofinanciranje delovanja območnih organizacij Rdečega križa Slovenije in njihovih specifičnih programov lokalnega pomena, ki jih v javnem interesu izvajajo območne organizacije in druge lokalne organizacije Rdečega križa Slovenije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, zdravstva, socialnega varstva in humanitarnih dejavnosti na območju posamezne občine na podlagi dogovorjenih letnih programov.

5. Zakon o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18):

25. člen določa, da samoupravne lokalne skupnosti načrtujejo, financirajo in izvajajo politike razvoja nevladnih organizacij in da se lahko pri načrtovanju, financiranju in izvajanju politik razvoja nevladnih organizacij medsebojno povezujejo.

6. Zakon o prostovoljstvu (Uradni list RS, št. 10/11, 16/11 – popr. in 82/15):

določa prostovoljstvo in njegov pomen, temeljna načela prostovoljstva, pogoje opravljanja organiziranega prostovoljstva, pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij ter vlogo države, samoupravnih lokalnih skupnosti, prostovoljskih in nepridobitnih organizacij, ki delujejo na področju prostovoljstva pri spremljanju ter spodbujanju in razvoju organiziranega prostovoljstva.

7. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19 in 189/20 – ZFRO):

določa vrste denarnih prejemkov, subvencij in plačil (v nadaljnjem besedilu: pravica iz javnih sredstev), o katerih se odloča po tem zakonu, meje dohodkov, ki se upoštevajo pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki so odvisne od materialnega položaja, enoten način ugotavljanja materialnega položaja, višino določenih pravic iz javnih sredstev in postopek njihovega uveljavljanja.

8. Zakon o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18 in 73/18):

ureja pravico do denarne socialne pomoči in pravico do varstvenega dodatka, upravičence ali upravičenke (v nadaljnjem besedilu: upravičenci) po tem zakonu, pogoje za upravičenost do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, njuno višino, obdobje dodelitve, način usklajevanja in izplačevanja, postopek ugotavljanja neupravičeno prejete denarne socialne pomoči in njegove posledice, financiranje, nadzor in zbirko podatkov.

9. Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C in 200/20 – ZOOMTVI):

ureja zakonsko zvezo, zunajzakonsko skupnost, razmerja med starši in otroki, oblike pomoči države pri težavah partnerskega in družinskega življenja, ukrepe za varstvo koristi otroka ter preživljanje, posvojitev, podelitev starševske skrbi sorodniku, rejništvo in skrbništvo za otroke in odrasle osebe, ki potrebujejo posebno varstvo.

10. Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalce socialo varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 67/06, 135/21):

Določa minimalne tehnične zahteve za izvajanje socialnovarstvenih storitev (pomoč družini na domu, institucionalno varstvo; vodenje, varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji) in za izvajanje dejavnosti, ki jo opravljajo centri za socialno delo.

11. Odlok o zagotavljanju socialno varstvenih dejavnosti v MOK (Uradni list št. 15/14 UPB1, 76/15, 52/17, 64/18, 68/19, 16/21, 41/21):

določa vrste socialno varstvenih storitev, financiranje, izvajalce, upravičence, pogoje in postopke za uresničevanje socialno varstvenih storitev v MOK.

12. Odlok o enkratnem denarnem prispevku za novorojence v Mestni občini Kranj (Uradni list RS, št. 15/14 UPB1)

13. Odlok o ustanovitvi proračunskega stanovanjskega sklada Mestne občine Kranj (Uradni list RS, št. 68/19)

14. Trajnostna urbana strategija Mestne občine Kranj 2030

15. Zakon o lokalni samoupravi (Ur. list RS, št. 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1,30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE):

V skladu s 6. alineo 21. člena občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja med drugim naslednje naloge: pospešuje službe socialnega skrbstva, skrbi za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele.

III. ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA

MOK že nekaj let intenzivno uvaja nove programe in izboljšave, da bi vsem prebivalcem ne glede na starost, materialno stanje ali morebitne omejitve nudila prijetno okolje za bivanje, izobraževanje, opravljanje dela in tudi staranje. Želimo, da je MOK vsem generacijam in občanom prijazno in dostopno mesto.

Osnova za oblikovanje strategije socialnega varstva v MOK je celovit pregled obstoječega stanja po posameznih področjih zagotavljanja socialnega varstva in po posameznih nosilcih izvajanja socialno varstvenih storitev. Pregled zajema javno službo v pristojnosti lokalne skupnosti, v pristojnosti države in tudi zagotavljanje socialnovarstvenih storitev izven okvira javne službe. V analizi stanja so obravnavane tudi institucije, katerih ustanovitelj ali glavni sofinancer je država in so zadolžene za področje socialnega varstva (CSDG; VDCK; DUK; ZZK), posredno pa na področje socialnega varstva posegajo tudi osnovne in srednje šole, vrtci, Policijska postaja Kranj, Zdravstveni dom Kranj ….

Zakonodaja na področju socialnega varstva določa, da se iz proračuna občine financirajo naslednje dejavnosti: pomoč družini na domu, stroški storitev v zavodih za odrasle, javni socialnovarstveni programi, razvojni in dopolnilni socialnovarstveni programi, pomembni za občino, ki so določeni v Odloku o sofinanciranju socialno varstvenih dejavnosti v MOK, sodelovanje z nevladnimi organizacijami, stroški pokopa, kjer ni naročnika pokopa, programi Rdečega križa in LAS.

III.1 PRISTOJNOSTI IN NALOGE MOK NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

III.1.1 Programi in storitve za mlade, družine in žrtve nasilja

<u>Enkratni denarni prispevek za novorojence v MOK</u>

Enkratni denarni prispevek za novorojence v MOK je enkratna denarna pomoč upravičencu, ki se zagotavlja iz sredstev občinskega proračuna, s katero se družini zagotovi dopolnilni prejemek za kritje stroškov, ki nastanejo z rojstvom otroka, in trenutno znaša 130 € za novorojenega otroka. Upravičenci, pogoji, način dodelitve, višina in postopek dodelitve enkratnega denarnega prispevka za novorojence so določeni v Odloku o enkratnem denarnem prispevku za novorojence v MOK.

Leto	2017	2018	2019	2020	2021
*Št. novorojencev	589	559	563	557	487
Št. odobrenih vlog	487	471	470	451	413
Višina sredstev v €	54.870	61.230	61.100	58.630	53.690

Vir*: https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05J2014S.px/

Iz preglednice je razvidno, da za enkratni denarni prispevek zaprosi med 81% in 85% upravičencev.

Škrlovec, dnevni center za mlade in družine, v nadaljnjem besedilu: Škrlovec

Program Škrlovec je bil vzpostavljen ob sodelovanju MOK kot naročnika projekta in CSDG kot izvajalca projekta v marcu leta 2000. Program je od leta 2003 sofinanciran s strani MDDSZ - trenutno kot javni socialnovarstveni program za obdobje 2021-2027 in je namenjen mladim med okvirno 10. in 20. letom starosti ter njihovim skrbnikom, deluje pa v starem mestnem jedru Kranja v objektu (na naslovu Škrlovec 2), ki ga je izvajalcu v upravljanje namenila MOK.

Škrlovec je socialno preventivni program CSDG s poudarkom zlasti na preventivi za populacijo, ki se sooča s socialno izključenostjo in težavami v odraščanju. Program nudi psihosocialno pomoč otrokom, mladostnikom, mladim in staršem, ki se v svojem življenju soočajo z materialnimi, socialnimi, zdravstvenimi ali kako drugače opredeljenimi težavami in zaradi svojih stisk potrebujejo ter iščejo podporo in pomoč.

Program Škrlovec deluje kot dnevni center in izvaja delo z mladostniki in družinami: individualno svetovalno delo, pomoč pri učenju, izvajanje popoldanskih prostočasnih dejavnosti (v času šolskega pouka), počitniške aktivnosti, poletni tabori …. Program Škrlovec izvaja tudi spremljevalne dejavnosti, in sicer sodeluje z organizacijami, posamezniki in projekti, ki se odvijajo v lokalni skupnosti, koordinira Unicefove Varne točke v lokalnem okolju, sodeluje v koordinaciji Preventivni programi za mlade Slovenije, sodeluje v mednarodnih projektih preko Erazmusa+ (Evropska solidarnostna enota – European Solidarity Corps).

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. uporabnikov v povprečju na dan	18	17	18	13	9
Št. uporabnikov individualnih pomoči v povprečju na mesec	22	14	12	8	10
Št. uporabnikov prostočasnih dejavnosti v povprečju na mesec	53	51	50	33	20
Št. prostovoljcev	13	14	12	7	11
Program v €	45.107	45.522	46.925	45.232	42.857
Prostor v €	4.087	4.087	4.087	4.087	4.087
Investicijski transfer v €	465	994	493	1.068	699
Skupaj v €	49.659	50.602	51.505	50.387	47.643

Število uporabnikov se je zaradi epidemije zmanjšalo. Poleg strokovnih delavcev neprecenljiv del izvajalcev v programu predstavljajo tudi prostovoljci. Število vključenih uporabnikov se je zmanjševalo tudi na račun manjšega števila vključenih prostovoljcev, ki so prvenstveno nudili pomoč pri šolskem delu, kar posledično pomeni možnost nudenja pomoči manjšemu številu uporabnikov. V preteklosti so bili v program preko Evropskega socialnega sklada in Socialne zbornice Slovenije vključeni pripravniki, kar je pomenilo dodatno kadrovsko okrepitev. Glede na kadrovsko strukturo na programu (2 redno zaposlena) je možnost števila vključenih odvisna tudi od dodatnih izvajalcev (program javnih del, prostovoljci …). Zaznati je, da se v zadnjih letih na program Škrlovec za pomoč intenzivno obračajo družine/otroci priseljencev (predvsem albanske narodnosti), ki se v prvi vrsti srečujejo s specifičnimi težavami, povezanimi z nepoznavanjem slovenskega jezika, ter iz tega izhajajočih težav (zaprta socialna mreža, učne težave, vedenjske težave …).

V obdobju, ki ga je zaznamovalo spopadanje s covid-19, je zaradi težje dostopnosti programa (delo na daljavo preko različnih medijev komuniciranja in slabša dostopnost do računalnikov/WiFi-ja med uporabniki, več dela v manjših skupinah …) bilo v program Škrlovec vključeno manjše število uporabnikov.

Izvajalec je zaznal tudi veliko število vključenih tujcev s slabim ali brez znanja slovenskega jezika, zato je v zadnjih letih program nekoliko izgubil na osnovnem namenu, saj je vzporedno intenzivno deloval tudi v smeri integracije priseljencev. Za ponovno zagotovitev osnovnega programa se je omogočila psihosocialna podpora in možnost vključevanja vsej ranljivi populaciji otrok, ki so se soočali z izzivi in pri tem potrebovali pomoč in podporo, hkrati pa so bili motivirani za vključitev in imeli sposobnosti (tudi na področju jezika) aktivno sodelovati v programu.

Varne točke

Namenjene so otrokom in mladostnikom, ker pripomorejo k ustvarjanju ozračja večje varnosti za otroke in mladostnike v mestu, kjer primanjkuje prostorov, kamor bi se otroci lahko zatekli po pomoč in se počutili varne. Pogosto so namreč lahko otroci in mladostniki ogroženi od vrstnikov, so v stiski zaradi pritiskov v šoli, so se izgubili, ne morejo priti domov oz. v stik s starši in ne vedo, h komu bi se obrnili po pomoč. Na Varno točko se otroci in mladostniki najpogosteje zatečejo, če so žrtve nasilja med vrstniki, pa tudi, če imajo težave v družinskem okolju, potrebujejo pomoč pri domači nalogi, obliž na rano, ne morejo priti domov, so pozabili ključe in želijo priti v stik s starši ali pa potrebujejo zgolj pozornost in prijazen pogovor. V MOK smo imeli do leta 2016 19 Varnih točk, od leta 2016 dalje pa je delovanje Varnih točk (ob sicer vzpostavljeni mreži v MOK) zastalo in jih je bilo potrebno ponovno oživiti. Koordinator za MOK je program Škrlovec.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. vzpostavljenih VT	7	7	7	7	16

Število vzpostavljenih in registriranih Varnih točk je bilo vsa leta enako, vendar dejavnosti niso aktivno potekale, ker so delovale le Varne točke nacionalne mreže, ostale varne točke v MOK pa so zamrle. Mreža Varnih točk se je začela na novo oživljati in vzpostavljati konec leta 2021, ko so stekle aktivnosti med MOK, Unicef Slovenija in programom Škrlovec. Ob koncu leta 2021 beležimo 8 ponovno aktiviranih in 1 na novo vzpostavljeno Varno točko ter 7 Varnih točk nacionalne mreže – skupaj je Varna točka dostopna na 16 lokacijah v MOK.

Varna hiša Gorenjske

Osnovni namen programa VHG je zagotoviti ženskam in otrokom, žrtvam nasilja, varen prostor bivanja in jim nuditi zaščito in podporo pri zavestnem spreminjanju lastnega življenja na prehodu iz življenja v nasilju v življenje brez nasilja, jim nuditi strokovno pomoč in zagovorništvo. Uporabniki programa VHG

so ženske, ki so žrtve nasilja v družini in se želijo same ali z otrokom oziroma otroki umakniti iz nasilnega odnosa na varno. Izvajalec programa VHG je Društvo za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja, VHG. Program VHG se izvaja v dveh enotah v gorenjski regiji, in sicer v stavbi, katere lastnik so gorenjske občine, in v prostoru enote VHG, ki ga ima društvo v najemu.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	12	11	13	12	15
Št. uporabnikov v povprečju na leto	75	74	57	58	52
Program v €	16.809	17.128	17.454	17.785	18.176

Kapaciteta: 10 žensk in njihovi otroci

Število vključenih uporabnikov (žensk in njihovih otrok) se skoraj ne spreminja. Ženske še vedno potrebujejo kar nekaj premisleka, podpore, spodbude, da se dokončno odločijo za odhod iz nasilnega odnosa. V času epidemije so vsi izvajalci na tem področju ugotavljali, da so se zaradi negotovosti nove realnosti ženske še težje odločale, da zapustijo dom, čeprav je bilo zaznati porast nasilja, ker so člani družine več časa preživeli skupaj. Beleži se povečane potrebe po vključevanju tujih državljank, predvsem s Kosova, kar predstavlja dodatne strokovne in delovne izzive ter iskanje ustreznih oblik pomoči pri reševanju in urejanju njihove socialne situacije. Kapaciteta VHG je zadoščala za zagotovitev umika iz nasilnega okolja vsem ženkam, ki so zanj zaprosile in pomoč potrebovale. V času razglašene epidemije in negotovih razmer se je program izvajal nemoteno, vse delavke (razen zaradi višje sile) so bile prisotne na delovnem mestu, saj dela od doma v programu ni možno izvajati. Uporabnicam je bila ves čas nudena strokovna pomoč in podpora.

Materinski dom Gorenjske

MDG zagotovi ženskam in otrokom začasno namestitev, nudi jim psihosocialno pomoč oziroma socialno terapevtske aktivnosti, krepi njihovo samozavest, izboljša komunikacijo, pomaga jim pri razvoju čustvene inteligence, osebne moči, zvišanju praga premagovanja stresa, prevzemanju odgovornosti, vzpostavljanja in krepitve socialne mreže, pomoč pri aktivnem reševanju stanovanjske, finančne ali druge stiske, pomoč pri negi, skrbi in vzgoji otrok ter pomoč pri urejanju pravic, ki pripadajo posamezniku na podlagi različnih zakonov in predpisov. Uporabnice programa MDG so nosečnice in matere z otroki do 15. leta starosti, ki so se znašle v trenutni ali dalj časa trajajoči socialni stiski in nimajo drugih možnosti bivanja skupaj z otroci ter so pripravljene aktivno reševati svojo stisko. Program se izvaja na območju MOK. Izvajalec programa MDG za vse gorenjske občine je Društvo za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja, VHG.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	9	6,4	8,7	7	9
Št. uporabnikov v povprečju na leto	33	25	18	20	27
Program v €	5.466	5.570	5.676	5.784	5.911

Kapaciteta: 4 ženske in njihovi otroci

Število vključenih uporabnikov programa (ženske in njihovi otroci) se skoraj ne spreminja. Zaradi negotovosti, ki jo je prinesel covid-19, je bilo občasno zaznati, da so se ženske težje odločale za vključitev v program, a so kljub temu uspeli vključiti načrtovano število uporabnikov. Občasno so opazili tudi povečano povpraševanje za namestitev tujih državljank, predvsem s Kosova.

Center za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem

Program je namenjen polnoletnim uporabnikom, s soglasjem staršev se lahko nudi tudi mladoletnim osebam, ki doživljajo različne oblike nasilja ali imajo izkušnjo nasilja iz preteklosti. Uporabnikom se nudi informacijske, svetovalne razgovore, informira se jih o različnih oblikah pomoči ter možnih namestitvenih programih, v katere se lahko vključijo. Uporabnikom se nudi spremstvo do različnih ustanov, strokovnjakov in po potrebi izvaja tudi zagovorništvo. Informiranje in svetovanje se izvaja osebno, telefonsko in elektronsko. Izvajalec programa Centra za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem za vse gorenjske občine je Društvo za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja, VHG. MOK za navedeni program nudi prostore v brezplačno uporabo.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	33	36	32	36	31
Št. uporabnikov v povprečju na leto	114	123	92	115	95
prostor v €	1.007	1.007	1.007	1.007	1.007

Število vključenih uporabnikov programa (ženske in moški z izkušnjo nasilja) se z leti v programu povečuje. Predvsem je bilo občutno povečanje v letih 2020 in 2021. V času epidemije so se ženske še pogosteje obračale na program Centra za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem, manj pa so se odločale za namestitvene programe. V času covid-19 je delo potekalo nemoteno (v posameznih mesecih je delo potekalo še intenzivneje preko telefona). Uporabnikom so bili ves čas nudeni strokovna pomoč, informacije, svetovanje in podpora.

III.1.2 Programi in storitve, namenjene ljudem, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in brezdomstva

Sejmišče 4: Zavetišče za brezdomce, Razdelilnica hrane, Center za odvisnosti

Enkratna socialna pomoč

ESP je namenjena enkrat letno osebam, ki jim je zaradi trenutne materialne ogroženosti (zaradi težke bolezni, nesposobnosti za pridobitno delo, elementarne nesreče ali drugih posebnih okoliščin, ki bi lahko ogrožale njegovo preživetje ali preživetje članov njegove družine) nujno potrebna pomoč, pri tem pa so izkoristili že vse zakonske možnosti za rešitev stiske in so brez lastnega dohodka ali njihov

lastni dohodek ne presega 40 % minimalnega dohodka na družinskega člana po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke. O enkratnih dodelitvah socialne pomoči v MOK odloča CSDG v upravnih postopkih.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. upravičencev do ESP	442	432	436	464	394
Višina v €	72.500	72.500	73.900	80.300	70.000

Uporabniki, ki oddajo vlogo za občinsko denarno pomoč, želijo svojo materialno stisko rešiti v čim krajšem času, saj so težave, s katerimi se soočajo, večinoma akutne. Zaznati je, da so uporabniki v vse večjih težavah, iz katerih ne vidijo izhoda. Veliko je oseb, ki se soočajo s socialno stisko in imajo zelo nizke dohodke. S spremembo Odloka o zagotavljanju socialno varstvenih pravic, v katerem se je osvežilo merila za pridobitev denarne pomoči, je število upravičencev v letu 2021 nekoliko upadlo.

Stroški pokopa

V primeru, da ni naročnika pokopa, MOK prijavi pokop in plača stroške pokopa, ki se opravi v obliki žarnega pokopa v skupni grob na Mestnem pokopališču Kranj. V primeru, da je podana zahteva za prekop iz skupnega groba v drug grob, mora pred izdajo dovoljenja za prekop vlagatelj vrniti že plačane stroške pokopa MOK, razen v primeru, da je MOK stroške pokopa poravnala iz zapuščine pokojnika. V primeru, da zapuščinska razprava še ni bila opravljana, je vlagatelj dolžan vrniti že plačane stroške pokopa MOK pred izdajo dovoljenja za prekop.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. pokopov	4	8	5	7	8
Višina v €	3.767	7.080	3.352	6.755	8.497

Število primerov je odvisno števila umrlih, ki nimajo naročnika pokopa, in se letno spreminja ter v povprečju niha med 4 in 8 pokopi na leto.

Razdelilnica hrane

Program Razdelilnica hrane je bil vzpostavljen s sodelovanjem MOK in CSDG kot rezultat specifičnih potreb uporabnikov v lokalni skupnosti. Izvaja se v za to dejavnost prirejenih prostorih na Sejmišču 4 vse dni v letu. Izvajalec je CSDG. V Razdelilnici hrane se na podlagi napotnice CSDG dnevno zagotavlja topli obrok hrane socialno najbolj izključenim posameznikom (brezdomci, prejemniki denarne socialne pomoči …). Poleg zagotovitve toplega obroka se v programu posameznikom omogoča vzdrževati minimalne higienske standarde, spodbuja in razvija nekonfliktne komunikacije ter vzajemno neagresivno vedenje, spodbuja k smotrnejšemu izkoriščanju časa vključenih posameznikov ter spodbuja uporabnike k delu pri urejanju okolice in prostorov.

Program Razdelilnica hrane ima tudi podprogram Viški hrane, ki se je začel izvajati na pobudo Lions Cluba Brnik leta 2014. Ob svetovnem dnevu brezdomstva 10. 10. 2016 so bili odprti novi prostori na Vodopivčevi 8 v Kranju, kjer se podprogram Viški hrane tudi izvaja. Z Viški hrane se zagotavlja hrano socialno najbolj izključenim družinam in posameznikom ter zmanjšuje stiske vključenih v program. Uporabniki so večinoma upokojenci oz. osebe z nizkimi dohodki, ki sicer ne izpolnjujejo kriterijev za topel obrok v Razdelilnici hrane, pomagajo pa tudi drugim organizacijam, društvom, projektom, kot so VHG, Škrlovec, Barka, Karitas, Reintegracijski center, Stanovanjska skupina Katapult. Podprogram Viški hrane je vezan na donacije raznih trgovskih centrov (Mercator, Lidl, Hofer, Spar, Gorenjka Lesce, Biotehnični center Naklo).

	2017	2018	2019	2020	2021
Viški hrane: mesečno povprečno število družinskih članic/ov	59	60	59	55	67
Viški hrane: mesečno povprečno število posameznic/kov	48	47	45	56	48
Viški hrane: mesečno povprečno število vseh uporabnic/kov	107	107	104	111	115
Program v €	80.972	89.584	99.481	113.266	124.668
Prostor v €	5.134	5.134	5.134	5.134	5.134
Investicijski transfer v €	3.481	8.068	2.266	2.377	886
Skupaj v €	89.586	102.786	106.881	120.776	130.688

V Razdelilnici hrane se je skozi leta ohranjalo isto število uporabnikov, to je 70 uporabnikov, ki so na podlagi napotnice CSDG upravičeni do toplega obroka. Opaža se porast števila ljudi, ki prejemajo višje dohodke, kot je cenzus za Razdelilnico hrane, vendar se kljub temu niso zmožni sami preživljati oz. poskrbeti za osnovne življenjske potrebe – za pripravo dnevnega toplega obroka hrane. V podprogramu Viški hrane število uporabnikov skozi leta narašča. Opaža se, da se po pomoč zateče vedno več družin in upokojencev z nizkimi dohodki, ki si ne morejo privoščiti zadostne količine hrane za svoje gospodinjstvo. Pričakovati je, da se bo število uporabnikov z leti povečevalo, zato se bo dalo poudarek tudi pridobivanju novih donatorjev. Žal je še vedno prisotna določena stigma Razdelilnice hrane, zato se nekateri, ki pomoč resnično potrebujejo, Razdelilnice hrane še vedno izogibajo.

Zavetišče za brezdomce

Zavetišče za brezdomce omogoča nočno nastanitev in dnevne aktivnosti z namenom izboljšanja trenutne situacije z možnostjo kasnejšega prehoda v dom upokojencev ali posebni socialno-varstveni zavod ter nudenje osebne pomoči brezdomcu v smislu urejanja: njegovega statusa, dokumentov, dohodkov, stikov s sorodniki, zdravstvenega stanja (napotitve na zdravljenje oz. hospitalizacije), higiene, iskanja možnosti za zaposlitev, aktivno preživljanje prostega časa in druženje – širjenje socialne mreže. Izvajalec je CSDG. Program se izvaja v prostorih na Sejmišču 4.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	21,7	22,2	23	19,4	20,1
Program v €	46.894	46.147	50.467	64.391	60.801
Prostor v €	5.160	5.160	5.160	5.160	5.160
Investicijski transfer v €	764	0	4.352	9.990	3.816
Skupaj v €	52.818	51.307	59.979	79.541	69.777

Kapaciteta: 23 uporabnikov

Število uporabnikov se je v letu 2020 zmanjšalo, kar pripisujemo covidu-19. Prav tako je bilo v programu precej nizko število uporabnikov v prvi polovici leta 2021, od poletja naprej pa se število uporabnikov sicer počasi, vendar vztrajno dviguje. Predvideva se, da bo v letu 2022 zavetišče polno zasedeno.

Novoletna obdaritev socialno ogroženih otrok

Obdaritev »Tudi za naše otroke« je namenjena otrokom in mladostnikom, ki živijo doma in katerih starši iz različnih razlogov ne zmorejo v zadostni meri poskrbeti zanje, ter otrokom in mladostnikom, ki ne živijo doma in so nameščeni bodisi v vzgojne zavode, stanovanjske skupine, zavode za usposabljanje, v rejniške družine bodisi so vključeni v rehabilitacijo ali živijo pri skrbnikih (starost obdarovanih otrok in mladostnikov je v razponu od rojstva do 15 let. Zbrana finančna in materialna sredstva so namenjena za vsakoletno novoletno obdaritev, saj tako želimo otrokom sporočiti, da navkljub stiskam in težavam, ki jih doživljajo, niso sami. Izvajalec programa je CSDG.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. obdarjenih	140	147	143	123	154
Višina v €	850	870	1.200	1.230	1.280

Strokovne delavke z različnih področij vsako leto predlagajo otroke, s katerimi se srečujejo tekom obravnave. Zelo težko je napovedati oz. pravilno oceniti, koliko otrok bo vsako leto obdarovanih, zato prihaja tudi do odstopanj.

Letovanje otrok

S programom letovanja otrok MOK nudi brezplačno letovanje osnovnošolskim otrokom iz MOK, ki imajo socialno in zdravstveno indikacijo v času poletnih počitnic, in sicer v Piranu in na Debelem Rtiču, v preteklih letih so otroci letovali tudi v hrvaškem obmorskem letovišču Pineta.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. otrok	94	92	77	77	74
Višina v €	34.166	37.147	37.235	34.895	34.799

Število osnovnošolskih otrok iz MOK, ki se jim nudi brezplačno letovanje, je nekoliko upadlo, ker se sredstva za ta namen niso višala, stroški pa so se zvišali.

III.1.3 Programi in storitve, namenjeni osebam z različnimi oblikami zasvojenosti

Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zlorabe drog v MOK

LAS je sestavljena iz predstavnikov otroškega varstva, osnovnih in srednjih šol, mladih, sociale, zdravstva, policije, nevladnih organizacij in občinske uprave, ki se pri svojem delu srečujejo s

problematiko zasvojenosti. Je strokovno posvetovalno telo župana. LAS pripravi operativni letni program dela za MOK, poroča Mestnemu svetu MOK, naredi oceno stanja na področju zlorabe drog, sprotno spremlja gibanje problematike drog, vzpostavlja pogoje za aktivno izvajanje preventivnih programov v MOK, obvešča javnost o problematiki drog … Največji poudarek LAS namenja izvajanju preventivnih delavnic in predavanj v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah.

	2017	2018	2019	2020	2021
Št. delavnic v osnovnih in srednjih šolah	160	177	212	138	135
Št. predavanj v vrtcih in v osnovnih šolah	21	20	21	22	10
Program v €	11.497	12.176	12.065	10.406	9.255

V letu 2020 in v letu 2021 je bilo zaradi epidemije covid-19 opažen upad izvedbe delavnic za učence in predavanj za starše v osnovnih šolah ter delavnic za dijake v srednjih šolah in predavanj za starše v vrtcih.

Center za odvisnosti

V centru za odvisnosti potekata dva programa: Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih Labirint in program Stanovanjska skupina Katapult. Izvajalec obeh programov je CSDG. Oba programa se izvajata v prostorih na Sejmišču 4.

V programu Labirint, ki zajema sprejemni in dnevni center, potekata individualna in skupinska obravnava uporabnikov na različnih nivojih zasvojenega načina življenja (od eksperimentatorjev do dolgoletnih uživalcev psihoaktivnih snovi). Posameznikom in skupinam nudi različne oblike obravnav z raznovrstnimi pristopi dela in velikim poudarkom na individualnem svetovalno-terapevtskem delu ter delu z mladostniki. V navedenem centru se omogoča opravljanje družbeno koristnih del. Izvaja se preventivne delavnice. Hkrati program predstavlja tudi testirno točko za gorenjsko regijo, kamor posameznik lahko prinese njemu neznano psihoaktivno snov in jo da v testiranje.

Uporabniki Stanovanjske skupine Katapult imajo možnost namestitve, terapevtske obravnave ter usmerjanja k spremembam v načinu življenja. Spodbuja se jih k ozaveščanju njihovih lastnih notranjih procesov, saj le tako lahko najdejo drugačne in dolgoročno zadovoljujoče načine skrbi zase brez psihoaktivnih substanc ter drugih škodljivih vedenj. Pomemben vir izkušenj predstavlja tudi vključevanje v lokalno okolje (krepitev socialne mreže, prostovoljno delo, izobraževanje, vključevanje v javno življenje). Poleg bivalnega dela programa imajo uporabniki možnost vključitve v izven bivalni del programa. V tovrstno obliko programa so vključeni uporabniki, ki so program zaključili, njihovi svojci ter tisti, za katere bivalni del obravnave ni potreben.

Stanovanjska skupina Katapult je edinstven program na področju namestitvenih programov v slovenskem prostoru, ki delujejo na področju zasvojenosti. Izstopa po svoji majhnosti, saj nudi možnost namestitve največ šest osebam (tako za moške kot ženske). Poleg tega se prostori stanovanjske skupine nahajajo v mestnem središču, zaradi česar so uporabniki soočeni s številnimi situacijami, kjer morajo vedno znova izbirati med starim načinom življenja in življenjem brez psihoaktivnih substanc. Program sledi principu »življenjskega«, kjer niso izolirani od vsakodnevnih frustracij ali skušnjav, zaradi česar imajo priložnost ravnati samostojno in odgovorno ter krepiti svojo abstinenco in zdrav način življenja. Vrnitev v domače okolje tako predstavlja manjšo in manj tvegano spremembo.

	2017	2018	2019	2020	2021
Labirint, št. uporabnikov v povprečju na mesec	66	63	61	56	61
Katapult, št. uporabnikov v povprečju na mesec	5	4	5	5	5
Program v €	19.398	18.785	21.366	22.640	21.305
Prostor v €	9.816	9.816	9.816	9.816	9.816
Ocena zemljišča v €	516	516	516	516	516
Investicijski transfer v €	696	831	846	1.446	1.154
Skupaj v €	30.426	29.948	32.544	34.419	32.791

Kapaciteta stanovanjske skupine Katapult – bivalni del: 6 uporabnikov

Labirint ohranja stabilno število vključenih v program. V preteklih letih je bilo zaznati upad uporabnikov v Sprejemnem centru, kar se pripisuje preoblikovanju celotnega programa Labirint v letih 2017 in 2018. Na število vključenih uporabnikov v sprejemnem centru je vplival tudi čas covida-19. Število uporabnikov v bivalnem delu stanovanjske skupine Katapult ostaja enako kot zadnji dve leti. Število uporabnikov v izven bivalnem delu pa narašča, saj se uporabniki, ki so bivalni del programa zaključili, še naprej intenzivno vključujejo oz. krepijo svojo abstinenco preko psihoterapevtskega, skupinskega dela oz. drugih aktivnosti, ki se jih omogoča v izven bivalnem delu programa.

Epidemija in ukrepi, povezani s preprečevanjem virusa covid-19, so med že tako ranljivo populacijo vnesli dodaten strah, izolacijo, kar je pri mnogih težave še poglobilo. Trend zasvojenosti narašča, vendar o pravih oz. končnih razsežnostih še ne moremo govoriti. Opaža se, da je zanimanje za Labirint in Katapult veliko, vendar se prav v obdobju epidemije zaznava, da potencialni uporabniki ne zdržijo oziroma ne zmorejo narediti osnovnih korakov, ki so pogoj za vstop v ta program.

Reintegracijski center

Reintegracijski center nudi bivalno in izven bivalno obravnavo.

Bivalna obravnava traja do šest mesecev z možnostjo podaljšanja. Uporabniki so nastanjeni 24 ur dnevno, 7 dni v tednu. Čez teden potekajo jasno strukturirane dejavnosti po urniku, zvečer in čez vikende pa so uporabniki v hiši brez prisotnosti zaposlenih (opravljamo nenapovedane obiske in intervencije, če je to potrebno). Uporabniki lahko nadaljujejo s šolanjem in se zaposlijo ter hkrati ostanejo vključeni v bivalno obravnavo, če je to v skladu z individualnim terapevtskim načrtom.

Izven bivalna obravnava traja okvirno eno leto, lahko pa tudi več (odvisno od potreb). V izven bivalno obravnavo se vključujejo osebe, ki so zaključile obravnavo v bivalnem delu, ali tisti, ki bivalne obravnave ne potrebujejo. Obravnavo se nudi tudi svojcem in drugim ključnim bližnjim osebam tako uporabnikov kot tistih, ki imajo še vedno težave z zasvojenostjo (skupina za svojce, svetovalno delo, terapevtska obravnava, enodružinska srečanja).

Izvajalec je CSDG. Program se izvaja v prostorih Fundacije Vincenca Drakslerja v Pristavi, Tržič.

	2017	2018	2019	2020	2021
Bivalna obravnava, št. uporabnikov v povprečju na mesec	8	9	9,5	9,7	10
Izven bivalna obravnava, št. uporabnikov v povprečju na mesec	26	21	22,2	22,2	22,3
Program v €	7.524	7.645	7.790	7.939	8.100

Kapaciteta bivalnega dela: 10 uporabnikov

Povprečno število uporabnikov v bivalni obravnavi je iz leta v leto postopoma naraščalo, saj je program postajal vedno bolj strukturiran in strokovno izpopolnjen. To se odraža na stabilnosti skupine, manjšemu številu kratkih vključitev, manjšemu številu recidivov in izključitev. Zadnja leta so bile kapacitete (10 uporabnikov) praktično ves čas zasedene.

Pri izven bivalni obravnavi pa se je s številom uporabnikov dogajalo ravno obratno – število se je skozi leta zmanjševalo. Posvečati smo se začeli svojcem uporabnikov, ki so vključeni v bivalno obravnavo, in tistim uporabnikom, ki so zaključili z bivalno obravnavo. Osebe, ki ne abstinirajo, smo začeli usmerjati v druge, bolj primerne oblike pomoči. Takih je bilo prejšnja leta kar nekaj, a je njihova prisotnost ovirala delovanje bivalnega dela, za katerega je osnovni pogoj abstinenca.

Program je v času epidemije covid-19 deloval nemoteno z upoštevanjem vseh varnostnih ukrepov. Bivalna skupina je bila obravnavana kot skupno gospodinjstvo, izven bivalno obravnavo pa smo nekoliko prilagodili – več je bilo stika preko telefona in računalnika, vzdrževali pa smo tudi osebne stike z upoštevanjem varnostnih ukrepov. Program in uporabniki so se uspešno prilagodili na novo situacijo. Epidemija na število vključenih uporabnikov v bivalnem delu nikakor ni vplivala, v izven bivalnem pa se je zaradi omejitev nekoliko zmanjšal čas vključenosti uporabnikov.

III.1.4 Programi in storitve za spodbujanje zaposlovanja

<u>Socialno podjetništvo</u>

MOK spodbuja razvoj socialnega podjetništva, tako ustanavljane novih kot razvoj obstoječih socialnih podjetij ali poslovnih enot/podružnic na območju MOK. MOK s tem doprinaša k zaposlovanju ranljivih skupin, trajnostnemu razvoju, varovanju okolja in lokalni samooskrbi.

	2017	2018	2019	2020	2021
Sredstva MOK v €	12.880	23.394	32.633	36.162	31.519
Št. podprtih socialnih podjetij	2	3	4	5	5

Sredstva v obliki pomoči de minimis se dodeljujejo letno na podlagi javnih razpisov, ki temeljijo na Odloku o spodbujanju razvoja socialnega podjetništva v Mestni občini Kranj (Uradni list RS, št. 191/20).

Javna dela

Javna dela so poseben program aktivne politike zaposlovanja in se izvajajo v okviru ukrepa kreiranja delovnih mest. Namenjena so aktiviranju brezposelnih oseb, ki so več kot eno leto neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb, njihovi socialni vključenosti, ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti ter spodbujanju razvoja novih delovnih mest. Dolgotrajno brezposelna oseba je lahko vključena v javna dela največ eno leto, zaradi stanja na trgu dela pa se lahko ponovno vključi, vendar pri istem izvajalcu javnih del najdlje še za eno leto. MOK je v obdobju od leta 2016 do 2020 izrazila javni interes in zagotovila proračunska sredstva za sofinanciranje oz. v letu 2019 tudi za financiranje izvajanja socialno varstvenih programov javnih del iz letnih Katalogov programov javnih del, ki so sestavni del letnih povabil Zavoda RS za zaposlovanje.

	2017	2018	2019	2020	2021
Programi za starejše v €	43.350	48.843	57.926	37.193	41.437
Št. udeležencev	11	12	9	9	14

	2017	2018	2019	2020	2021
Programi za invalidne osebe v €	29.482	36.307	36.438	25.759	20.684
Št. udeležencev	8	8	7	7	7

	2017	2018	2019	2020	2021
Ostali programi socialnega varstva v €	51.454	54.286	76.392	54.233	35.804
Št. udeležencev	15	13	13	13	11

Višina in delež plače, ki ga krije MOK, sta odvisna od višine minimalne plače in stopnje brezposelnosti v občini. Zavod RS za zaposlovanje praviloma zagotavlja sredstva za kritje stroškov zdravniškega pregleda, dela plač, prevoza, prehrane in odpravnine ob upokojitvi. Izvajalci programov javnih del pa krijejo regres udeležencem (od leta 2019 dalje) in preostale stroške, nastale v zvezi z izvajanjem programov.

III.1.5 Sodelovanje z nevladnimi organizacijami

Javni razpis

MOK v skladu z Odlokom o zagotavljanju socialno varstvenih dejavnosti v MOK odpre javni razpis za sofinanciranje nevladnih organizacij na področju socialnega varstva. Sofinancirani programi se lahko izvajajo kot letni ali triletni programi, in sicer:

- programi, ki omogočajo vključitev v skupnost osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, in drugi programi s področja varovanja duševnega zdravja;
- programi, ki omogočajo neodvisno življenje invalidov, in drugi programi pomoči invalidom;
- programi za svetovanje, pomoč in rehabilitacijo ter programi zagovorništva za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in za njihove svojce;
- programi za delo z zasvojenimi;
- programi medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugi programi, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjšanje socialne izključenosti starostnikov;
- programi svetovanja, pomoči in rehabilitacije različnim kroničnim bolnikom in uporabnikom posameznih zdravstvenih storitev;
- preventivni programi za ogrožene skupine otrok in mladostnikov ter programi pomoči žrtvam nasilja;
- programi pomoči različnim starostnim skupinam in posameznikom kot osebam s posebnimi potrebami, namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisnih programov;
- individualno družabništvo;
- programi pro bono za pomoč posameznikom, namenjeni odpravljanju socialnih in zdravstvenih stisk;
- program izvajanja brezplačnih prevozov za starejše in invalide.

	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	110.000	115.000	117.000	112.200	115.450
Št. nevladnih organizacij	34	34	29	33	34
Št. uporabnikov	5.099	4.989	4.965	5.535	4.385
Št. prostovoljcev	676	672	655	622	638
Št. opravljenih prostovoljnih ur	60.412	59.815	70.273	55.961	55.816

Nevladne organizacije so neprecenljivega pomena za sleherno sodobno družbo, saj je njihovo delovanje eden ključnih pogojev za večjo kakovosti življenja ter socialno varnost. Skozi leta MOK sofinancira vse nevladne organizacije, ki ustrezajo kriterijem, in s tem pokrije različne uporabnike, ki jim nevladne organizacije zvišujejo kvaliteto življenja. Na javni razpis se vsako leto prijavlja 85 % nevladnih organizacij, ki delujejo že vrsto let, 15 % pa se jih letno spreminja. Nevladne organizacije imajo velik pomen na prostovoljnem delu, ki je bilo v zadnjih letih v porastu, manjši padec opravljenih ur prostovoljnega dela se je čutil zaradi covida-19.

Rdeči križ Slovenije, OZ Kranj

Rdeči križ Slovenije je nepridobitna, neodvisna, humanitarna organizacija nacionalnega pomena, ki deluje na območju Republike Slovenije. Rdeči križ Slovenije sestavljajo lokalne organizacije,na območju MOK je to RKS OZ Kranj. RKS OZ Kranj za MOK opravlja naslednje naloge: organizira, izvaja in zagotavlja razne oblike humanitarnih pomoči (razdeljevanje hrane, oblačil in higienskih izdelkov, plačilo položnic, organizira humanitarne akcije); skrbi za starejše občane (tečaj nege bolnika, razvaža kosila starejšim občanom, obiskuje starostnike, obdaruje in pripravlja spremljajoče vsebine za starostnike v domu starejših); preventivno skrbi za zdravje občanov (opravlja meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola; vodi skupino za samopomoč Živimo zdravo); izobražuje in se ukvarja z mladimi člani Rdečega križa; skrbi in razvija prostovoljstvo; opravlja druge aktivnosti, kot so: teden Redečega križa, mednarodno in medobčinsko sodelovanje, izdaja biltena Redečega križa in podobno.

	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	32.653	45.153	45.925	46.884	47.812
Humanitarna pomoč v hrani in izdelkih, prejelo št. prejemnikov/oz. oseb	846 / 1195	854 / 1198	1048 / 2250	1100 / 2300	1156 / 2259
Št. udeležencev tečaja nege bolnika	10	12	10	10	10
Št. meritev krvnega tlaka, sladkorja in holesterola	1.581	1.602	1.610	1.020	1021
Razvoz kosil, št. uporabnikov	36	32	27	25	28
Št. srečanj in obiskov starostnikov	342	2.065	2.065	2.085	2090
Št. udeleženih v skupini za samopomoč Živimo zdravo	25	26	26	28	28
Št. prostovoljcev	249	250	250	270	270

Število uporabnikov storitev RKS OZ Kranj se z vsakim letom povečuje. Rast je od 1,5 do 4,5 % na letnem nivoju. Razmere v času epidemije covida-19 so ta trend še dodatno pospešile. Razloge za rast je potrebno iskati v strukturi uporabnikov, saj je že več kot polovica le-teh(53%) iz drugih držav (večinoma albansko govorečih 27 %). Prirast slovensko govorečih uporabnikov je minimalen oz. ga v nekaterih

letih niti ni. Dejstvo je, da so še pred nedavnim bili v Sloveniji le moški predstavniki tujcev, v zadnjih treh letih pa se je struktura bistveno spremenila, saj so v Slovenijo za njimi prišle tudi celotne njihove družine, ki pa imajo običajno več otrok. Ker je samo moški predstavnik družine zaposlen, seveda takoj zaprosijo za naše storitve. Ker je osnova, da jih uvrstimo med naše uporabnike, njihov socialni status, tega običajno izkazujejo z odločbo CSDG, kar pomeni, da posledično koristijo tudi socialne storitve na državnem nivoju.

Za humanitarno pomoč zaprosi več prosilcev, kot se jo lahko odobri, hkrati pa nekateri prosilci presegajo kriterije za pridobitev pomoči na RKS OZ Kranj. Z dodatnimi donacijami se sicer problematika rešuje, vendar, če bi želeli trajno rešiti omenjeni problem, bi bil potreben dodaten stabilen vir financiranja.

Padec realizacije projekta »živimo zdravo« (meritve) je zgolj posledica trenutnega covida-19, saj je bilo opravljanje tovrstnih aktivnosti s strani države prepovedano. Ko bodo covid-19 razmere »normalne«, bo tovrstna zdravstvena preventiva spet v običajnih številčnih okvirih. Predvidevamo celo rahlo rast, saj se populacija starejših tudi v MOK številčno krepi.

Dnevni razvoz kosil se je v začetku pandemije covid-19 povečal, ker si nekateri prebivalci niso mogli zagotoviti lastnega prevoza, kasneje se je umiril. Pričakuje se, da se bo po končanem covidu-19 vrnil v običajne številke.

Prav tako to velja za srečanja starostnikov, ki jih zaradi prepovedi niso smeli organizirati, saj so bili prav starejši najbolj ranljiva skupina za potencialno okužbo z virusom.

Prirast uporabnikov se pozna tudi v projektu, ko vsem uporabnikom storitev RKS OZ Kranj s šolo-obveznimi otroci ob začetku šolskega leta brezplačno razdelijo šolske potrebščine. Leta 2016 so razdelili 281, leta 2021 pa že 383 kompletov (za šolsko leto 2021/22).

Precej podoben problem je tudi glede prostovoljk/cev, ki so v vrstah RKS OZ Kranj večinoma starejše osebe, ki jih v času pandemije niso mogli vključiti v različne procese dela, saj bi se jih preveč izpostavilo potencialnim možnim okužbam.

Problematika se je reševala z novimi, mlajšimi prostovoljci, ki so se prostovoljstvu pridružili prav zaradi oz. v času nastalih covidnih razmer (izguba zaposlitve, čakanje na delo, prekinitev študija itd.).

Kljub spremenjenim razmerah in pod povsem novimi pogoji so v RKS OZ Kranj uspeli razdeljevati humanitarno pomoč, plačevati položnice prosilcem, dostaviti hrano in druge pripomočke bolnim in invalidnim osebam, člani ekip prve pomoči pa so bili aktivni tudi na mejnih prehodih in v bolnišnicah Jesenice ter Golnik, kjer so pomagali v covidnih razmerah.

III.1.6 Programi, namenjeni reševanju stanovanjske problematike

Javni razpis

Stanovanjska politika je podrobno opisana in je sestavni del Stanovanjskega programa MOK, sprejetega za obdobje 2021-2026, zato je v tej Strategiji ne bomo povzemali. Na kratko podajamo zgolj naslednje podatke:

MOK v skladu s Stanovanjskim zakonom in Pravilnikom o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem odpre javni razpis in v skladu z navedenim pravilnikom dodeljuje stanovanja. Navedeni pravilnik določa splošne in posebne pogoje, normative, postopek, po katerem MOK dodeli neprofitno stanovanje v najem, ter merila za uveljavljanje pravice do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem. MOK je zadnji razpis za dodelitev občinskih neprofitnih stanovanj objavila leta 2019 in razdelila do sedaj 32 stanovanj.

Javni razpis	2017	2018	2019	2020	2021
Objava javnega razpisa	ne	ne	da	ne	ne
Št. dodeljenih stanovanj				32	
Št. čakajočih				198	

Subvencija najemnine

Do subvencioniranja najemnin so upravičeni najemniki neprofitnih stanovanj, namenskih najemnih stanovanj do višine neprofitne najemnine, bivalnih enot, namenjenih začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb, hišniki, ki imajo v najemu tržno stanovanje, in prosilci za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja, ki imajo v najemu tržno stanovanje. MOK zagotavlja sredstva za subvencioniranje neprofitnih najemnin v celoti, za subvencije tržnih najemnin so bila sredstva med letom v celoti zagotovljena v občinskem proračunu, po izteku koledarskega leta pa je bila iz državnega proračuna povrnjena polovica založenih sredstev.

V skladu z Zakonom o finančni razbremenitvi občin (Uradni list RS, št. 189/20) sredstva za subvencioniranje prosilcev za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja zagotavlja državni proračun, prav tako se sredstva za izplačilo tržnih subvencij v celoti zagotavljajo iz državnega proračuna.

	2017	2018	2019	2020	2021
Višina subvencije v €	328.990	392.443	420.592	421.336	520.150
Št. upravičencev	270	282	277	291	318

Stanovanjski sklad

V skladu s sprejeto zakonodajo je MOK leta 2019 zaradi zagotavljanja javnega interesa na stanovanjskem področju kot evidenčni račun v okviru proračuna Mestne občine Kranj ustanovila Proračunski stanovanjski sklad. Ustanovljen je za nedoločen čas z namenom izvajanja nalog na področju stanovanjskega gospodarstva. Javni stanovanjski sklad Mestne občine Kranj bo ustanovljen in začel z delom predvidoma v letu 2023 in bo skrbel zlasti za vzpodbujanje razvoja stanovanjske infrastrukture, gospodarjenje s stanovanji, stanovanjskimi hišami in stavbnimi zemljišči, gradnjo, nakup, prenovo in vzdrževanje neprofitnih stanovanj, zagotavljanje posojil z ugodno obrestno mero za gradnjo, nakup ali prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš ter uresničevanje občinskega stanovanjskega programa.

Programi socialne aktivacije in vključevanje ranljivih skupin

Brezposelnost predstavlja stres za posameznika. Brezposelni se soočajo z izgubo prihodkov, poruši se jim dnevna rutina, socialni stiki postajajo omejeni. Pomembno je, da brezposelnost posameznik izkoristi kot možnost za osebnostni razvoj, odkrivanje svojih potencialov, željo za uresničevanje ciljev in da čas brezposelnosti čim bolje izkoristi. Pri tem ima pomembno mesto program socialne aktivacije.

V programe socialne aktivacije se vključujejo osebe, ki so dolgotrajni prejemniki denarne socialne pomoči, brezposelne osebe, vpisane v evidenco zavoda za zaposlovanje, ali začasno nezaposljive osebe, druge neaktivne osebe, ki ne prejemajo denarne socialne pomoči, ter ženske iz drugih kulturnih okolij in romske ženske. Z navedenimi programi posameznik v času brezposelnosti pridobi nove veščine, ustvari nove socialne stike in nadgradi funkcionalne, socialne in delovne veščine.

Na Gorenjskem trenutno potekata programa, namenjena ženskam iz drugih kulturnih okolij**,** ki ju izvajata Ljudska univerza Kranj za upravne enote Kranja, Tržiča in Škofje Loke ter Ljudska univerza Jesenice za upravni enoti Jesenice in Radovljica. V obeh programih sta prisotni tudi medkulturni mediatorki, ki tolmačita vsebine iz slovenskega v njihov materni jezik in obratno. Programe sofinancira MDDSZ.

III.1.7 Programi in storitve za starejše

Programi in storitve za starejše, kot so pomoč družini na domu, institucionalno varstvo, e-oskrba, medgeneracijsko sodelovanje, javna dela za starejše, delo krajevnih skupnosti, investicije, delo nevladnih organizacij za starejše, Prostofer … so podrobno opisani in so sestavni del Strategije varstva starejših za obdobje 2020-2024, zato jih v tej Strategiji ne bomo povzemali. V nadaljevanju so navedeni le glavni podatki, za katere v MOK na področju socialnega varstva namenjamo sredstva:

Institucionalno varstvo starejših	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	514.913	499.869	525.577	506.616	502.551
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	99	94	93	89	79

Pomoč družini na domu	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	492.632	518.967	528.498	528.498	616.073
Št. opravljenih ur	35.821	34.173	36.059	31.460	32.686
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	175	175	181	172	169

Prostofer	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	0	0	0	0	1.909
Št. uporabnikov	0	0	0	0	101

E-oskrba	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	0	10	105	245	385
Št. uporabnikov	0	1	2	4	6

Investicijski transfer, investicije	2017	2018	2019	2020	2021
Obnova DUK v €	20.685	25.000	0	0	25.000
Dnevno varstvo Planina v €	0	0	0	0	83.599
Nov dom upokojencev v €	0	0	0	0	189.354

III.1.8 Programi in storitve za invalidne osebe

Programi in storitve za invalidne osebe, kot so: institucionalno varstvo, nadstandardni program Varstveno delovnega centra Kranj, otroci s posebnimi potrebami v vrtcih in osnovnih šolah, javna dela, razne ureditve s prilagoditvijo cest, pločnikov, parkirišč, prilagoditev stavb … so zajeti v Analizi položaja invalidov v MOK in Akcijskem načrtu, ki predvideva načrt delovanja v prihodnjih letih na področju invalidov, s tem pa se bo pridobilo tudi listino »Občina po meri invalidov«, zato jih v tej Strategiji ne bomo opisovali. V nadaljevanju so navedeni le glavni podatki, za katere v MOK na področju socialnega varstva namenjamo sredstva:

Institucionalno varstvo invalidov	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	585.102	609.854	566.484	587.971	585.840
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	54	58	56	58	57

Nadstandardni program VDC	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	9.640	9.794	9.980	10.180	10.380
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	50	50	51	51	50

Družinski pomočnik	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	146.512	138.684	101.575	85.235	72.911
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	20	19	13	11	9

Občina po meri invalidov	2017	2018	2019	2020	2021
Višina sofinanciranja v €	0	0	0	0	7.076

III.2 DRUGI PROGRAMI NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA ZA OBČANE MOK

V nadaljnjem besedilu podajamo analizo stanja in predstavitev programov in storitev s področja socialnega varstva, ki so na razpolago občanom MOK v okviru javnih zavodov, ki so v MOK.

III.2.1 Programi in storitve, ki jih izvaja CSDG

CSDG je javni socialnovarstveni zavod, ki ga je ustanovila država in je osrednja strokovna institucija na področju socialnega varstva. Strokovni delavci, zaposleni na CSDG, pomagajo pri prepoznavanju socialne stiske ali težave, seznanjajo z možnostmi socialnovarstvenih storitev in obveznostmi, ki izhajajo iz izbire storitev. Predstavijo tudi celotno mrežo izvajalcev, ki so pristojni za nudenje pomoči. Na CSDG se uveljavlja tudi pravice iz starševskega varstva, družinske prejemke ter pravice iz javnih sredstev. CSDG ima naslednje enote: Kranj, Jesenice, Radovljica, Tržič, Škofja Loka. CSDG in Enota Kranj se nahajata v prostorih na naslovu Koroška cesta 19, Kranj, in zagotavljata naslednje:

Javna pooblastila in naloge po zakonu:

- varstvo otrok in družine (urejajo statusna razmerja, kot so mnenje sodišču o dovolitvi sklenitve zakonske zveze osebi, ki je že dopolnila 15 let, predhodno svetovanje, mediacija v družinskih zadevah …; urejajo razmerja med starši in otroki, kot je določitev in sprememba osebnega imena, priznanje očetovstva, mnenje sodišču v sodnih postopkih za varstvo koristi otroka …; posebno varstvo otrok in mladostnikov; obravnava otrok in mladoletnikov, kot je obravnava zunaj sodnega postopka, odloženi pregon …; mnenje sodišču v postopku deložacije; mnenje o socialnih razmerah družine za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem);
- varstvo odraslih (naloge za preprečevanje nasilja v družini; obravnava odraslih storilcev kaznivih dejanj: delo v splošno korist, posredovanje socialnega poročila preiskovalnemu sodniku o življenjskih razmerah obdolženca, obravnava med prestajanjem kazni zapora, po prestani kazni zapora in storilcev prekrškov; varstvo invalidov: postopek odločanja o statusu invalida, nadomestilu za invalidnost in pravici do dodatka za pomoč in postrežbo …; uporabniki s težavami v duševnem zdravju; skrbništvo; obvestilo o novih dejstvih glede prebivanja posameznika);
- druge neopredeljene naloge – »krizne intervencije«;
- vodenje in odločanje glede materialnih pravic (pravice iz javnih sredstev ter pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov).

Socialnovarstvene storitve:

- prva socialna pomoč,
- osebna pomoč (svetovanje, urejanje, vodenje),
- pomoč družini za dom,
- pomoč na domu (urejanje in koordinacija storitve za Občino Jezersko),
- podpora žrtvam kaznivih dejanj.

Naloge centra za socialno delo v vlogi koordinatorja:

- koordinacija pluralne mreže programov socialnega varstva,
- koordinacija za pomoč žrtvam in obravnavo nasilja v družini (interventna služba ter naloge kriznega centra za otroke in mladostnike),
- koordinacija za obravnavo v skupnosti,
- koordinacija za invalidsko varstvo.

Programi v podporo družinam ter posameznikom v okviru CSDG za MOK:

- Reintegracijski center,
- Labirint – center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih,
- Katapult – stanovanjska skupina,
- Škrlovec – dnevni center za mlade in družine,
- Razdelilnica hrane,
- Viški hrane,
- Zavetišče za brezdomce,
- Tudi za naše otroke,
- občinske denarne pomoči.

III.2.2 Programi in storitve, ki jih izvaja VDCK

VDCK je javni socialnovarstveni zavod, ki ga je ustanovila država. VDCK izvaja socialno varstveni storitvi:

- storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, ki se izvaja od ponedeljka do petka v trajanju do 8 ur na dan,
- storitev posebnega institucionalnega varstva odraslih oseb s posebnimi potrebami, ki izvaja 16-urno in 24-urno storitev, ob sobotah, nedeljah, praznikih in v času kolektivnega dopusta pa izključno 24-urno institucionalno varstvo.

V sestavi VDCK so naslednje organizacijske enote:

- Enota Kranj, Kidričeva cesta 51, Kranj, kjer je sedež zavoda z upravo in izvaja storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji,
- Enota Škofja Loka, ki izvaja dnevno obliko vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji,
- Enota Tržič, ki izvaja storitev dnevnega varstva, storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji,
- Enota Šenčur, ki izvaja storitev dnevnega varstva, storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji,
- Enota Škofja Loka, ki izvaja storitev celodnevnega, posebnega institucionalnega varstva odraslih oseb s posebnimi potrebami.

III.2.3 Programi in storitve, ki jih izvaja DUK

DUK je javni socialnovarstveni zavod, ki ga je ustanovila država. DUK poleg pomoči družini na domu, ki jo izvaja za MOK, nudi:

- nastanitev in oskrbo (stalna nastanitev je na voljo starejšim osebam od 65 let in več, ki lahko bivajo v 113 enoposteljnih sobah, 2 apartmajih in 44 dvoposteljnih sobah; stanovalci, ki zaradi starostne demence potrebujejo posebno nego in oskrbo, so lahko nameščeni na varovanem oddelku, kjer je prostora za 42 uporabnikov),
- začasno nastanitev in oskrbo (za največ 3 mesece je na voljo starejšim od 65 let, v 5 enoposteljnih sobah in 1 dvoposteljni sobi; to nastanitev lahko starejše osebe koristijo v času dopusta svojcev ali skrbnikov, po odpustu iz bolnišnice in da spoznajo bivanje v domu),
- dnevno varstvo (namenjeno je vsem, ki so starejši od 65 let, so sami doma in jim je dolgčas, si želijo druženja, čez dan ob odsotnosti svojcev ne morejo več skrbeti zase, so odvisni od pomoči druge osebe),
- kosila za zunanje uporabnike (možen je razvoz kosil na dom ali da kosilo uporabnik sam prevzame ali da je kosilo postreženo v jedilnici doma),
- ostale storitve (izposoja pripomočkov za nego, pranje in likanje osebnega perila, kopanje ob pomoči negovalnega osebja).

III.2.4 Programi in storitve, ki jih izvaja ZD glede problematike zasvojenosti

<u>Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog</u>

Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog je del zdravstvene dejavnosti, ki deluje v Zdravstvenem domu Kranj in obravnava specifično populacijo odvisnih od prepovedanih drog. Je del mreže enaindvajsetih Centrov za preprečevanje in zdravljenje zasvojenosti v Republiki Sloveniji.

IV. USMERITVE IN UKREPI RAZVOJA SOCIALNEGA VARSTVA V MOK

V MOK smo si zadali strateški cilj, da tudi v naslednjih letih zagotavljamo in nadgrajujemo kvaliteto življenja posameznikov, družin in skupin prebivalstva, zlasti na področjih življenjskega standarda in osebnostnega razvoja, ter preprečujemo revščino in socialno izključenosti. Država sicer že z različnimi programi in storitvami skrbi za osebe, ki potrebujejo pomoč, pri tem pa ne more zagotoviti vseh vrst pomoči in storitev, pri čemer pa lahko pomagamo v lokalni skupnosti s programi ter storitvami, navedenimi v nadaljevanju. Pri vseh spodaj naštetih programih in storitvah je čas izvedbe predviden od leta 2022 do leta 2028, z izjemo vzpostavitve Medobčinskega družinskega centra Gorenjske, vzpostavitve mobilne službe za pomoč posameznikom in družinam s težavami v duševnem zdravju, stanovanjskega javnega razpisa in vzpostavitve zavoda za socialne dejavnosti MOK, kjer je predviden čas izvedbe leto 2028.

IV.1 Razvoj programov in storitev za mlade, družine in žrtve nasilja

Enkratni denarni prispevek za novorojence v MOK

Cilji:

- stabilno zagotavljanje enkratnega denarnega prispevka za novorojence v MOK,
- zvišanje deleža upravičencev do enkratnega denarnega prispevka za novorojence v MOK,
- povišanje višine enkratnega denarnega prispevka za novorojence v MOK.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. novorojencev	570	570	570	570	570	570	570
Št. odobrenih vlog	480	480	500	500	510	510	520
Višina prispevka v €	130	130	130	150	150	150	150

Ukrepi:

- z rednim financiranjem zagotavljati sredstva v proračunu MOK za enkratni denarni prispevek za novorojence v MOK,
- priprava primerjave višine enkratnega denarnega prispevka za novorojence z ostalimi mestnimi občinami,
- večje seznanjanje javnosti o tej pravici,
- sprememba Odloka o enkratnem denarnem prispevku za novorojence v MOK.

Pričakovana učinka:

- olajšanje nakupa potrebščin ob rojstvu otroka,
- enkratni denarni prispevek prejme 91 % upravičencev.

Kazalniki:

- število novorojencev,
- višina enkratnega denarnega prispevka za novorojence,
- delež vseh upravičencev.

Škrlovec

Cilja:

- zagotavljanje zmogljivosti, ki bo omogočila vsem potrebnim dostop do pomoči, ki se bo nudila z dnevnim centrom, prostočasnimi dejavnosti in individualnimi pomočmi,
- vzpostavitev mobilne službe.

Mobilna služba bo vzpostavljena z namenom okrevanja prebivalstva zaradi različnih stisk, ki je prišla še bolj do izraza zaradi posledic epidemije. Družine potrebujejo učinkovitejšo podporo na terenu s kontinuiranim spremljanjem in pomočjo otrokom, mladostnikom in družinam, kar se bo zagotovilo z mobilno službo, ko bo strokovni delavec pomagal družini v njej domačem okolju. Tovrstna pomoč bo namenjena družinam oziroma staršem in njihovim otrokom, katerim zaradi različnih vzrokov v lokalnem okolju oziroma v institucijah, v katere so otroci vključeni (šola, vrtec, dnevni centri), ni možno zagotoviti zadostne pomoči, ki bi jim omogočala, da bi sami prevzemali učinkovita vedenja, dolžnosti in odgovornosti vsakdanjega življenja.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov v povprečju na dan	15	15	15	15	15	15	15
Št. uporabnikov individualnih pomoči v povprečju na mesec	15	15	15	15	15	15	15
Št. uporabnikov prostočasnih dejavnosti v povprečju na mesec	42	42	42	42	42	42	42
Število prostovoljcev	10	10	10	10	10	10	10

Mobilna služba	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov v povprečju na dan	12	12	14	14	16	16	18
Št. obravnavanih družin v povprečju na mesec	10	10	12	12	14	14	16
Št. vključenih otrok v povprečju na mesec	20	20	22	22	24	24	26

Ukrepi:

- z rednim financiranjem zagotavljati sredstva v proračunu MOK za sofinanciranje Škrlovca, tako dnevnega centra kot nove mobilne službe,
- vzpostavitev prvotnega namena programa tudi s pogojem znanja slovenskega jezika za vstop tujcev v program in ponovna pridobitev slovenske populacije otrok in mladostnikov, ki potrebujejo pomoč,
- kandidiranje Škrlovca na javne razpise pristojnega ministrstva (MDDSZ) in EU za ohranitev/pridobitev sredstev za sofinanciranje,
- povečanje števila prostovoljcev,
- zagon novih projektov, ki bodo potrebni zaradi novih razmer na terenu v naslednjih letih.

Pričakovani učinki:

- stabilno financiranje dnevnega centra in mobilne službe Škrlovca s strani MOK in države,

- zagotovljena finančna sredstva za nove projekte
- uspešnejši otroci in mladostniki, stabilne družine,
- preprečene/odpravljene stiske otrok in mladostnikov na različnih področjih,
- opora otrokom, mladostnikom, družinam, ki program potrebujejo.

Kazalniki:

- število uporabnikov dnevnega centra v povprečju na dan,
- število uporabnikov individualne pomoči dnevnega centra v povprečju na mesec,
- število uporabnikov prostočasnih dejavnosti dnevnega centra v povprečju na mesec,
- število prostovoljcev dnevnega centra,
- število uporabnikov mobilne službe v povprečju na dan,
- število obravnavanih družin mobilne službe v povprečju na mesec,
- število vključenih otrok in mladostnikov v reševanje preko mobilne službe v povprečju na mesec.

Varne točke

Cilja:

- ponovna oživitev Varnih točk v MOK,
- letno povečevanje števila Varnih točk v MOK.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. Varnih točk	17	18	19	20	21	22	23

Ukrepi:

- koordinacijo za Varne točke v MOK zagotavlja Škrlovec,
- dobro sodelovanje med MOK, Škrlovcem in Unicefom Slovenije,
- izobraževanje za Varne točke,
- iskanje novih ustanov, ki bi bile Varne točke (širitev mreže),
- promocija in seznanjanje otrok in mladostnikov o Varnih točkah.

Pričakovani učinki:

- otroci in mladostniki imajo možnost zateči se po pomoč,
- ob zaznani informaciji možnost nadaljnjega reševanja problematike v za to namenjenih programih/službah,
- zmanjšanje stresa otrok in mladostnikov,
- večja varnost otrok in mladostnikov.

Kazalnik:

- število Varnih točk.

Varna hiša Gorenjske

Cilja:

- nuditi varno zatočišče pred nasiljem vsem ženskam in njihovim otrokom, ki to potrebujejo,
- aktivno sodelovanje žensk in njihovih otrok v programu, krepitev njihove socialne mreže, povečanje varnosti, pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti, sprememba na osebni ravni.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Št. uporabnikov v povprečju na leto	54	54	54	54	54	54	54

Ukrepi:

- zagotoviti dobro sodelovanje med občinami, društvom in državo,
- zagotoviti dobro informiranost,
- zagotoviti varno okolje in strokovno svetovanje.

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno financiranje s strani občin Gorenjske in države,
- zagotovljeno financiranje novih projektov s strani EU,
- osebe so po odpustu sposobne zapustiti nasilno okolje in začeti samostojno življenje.

Kazalnika:

- število uporabnic v povprečju na mesec,
- število uporabnic v povprečju na leto.

<u>Materinski dom Gorenjske</u>

Cilja:

- nuditi začasen dom vsem materam z njihovimi otroki, ki to potrebujejo,
- aktivno sodelovanje uporabnic v programu, krepitev njihove socialne mreže, povečanje varnosti, pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti, sprememba na osebni ravni, izboljšana življenjska situacija.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov v povprečju na dan	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	18	18	18	18	18	18	18

Ukrepi:

- zagotoviti dobro sodelovanje med občinami, društvom in državo
- zagotoviti dobro informiranost
- zagotoviti varno okolje in strokovno svetovanje

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno financiranje s strani občin Gorenjske in države,
- zagotovljeno financiranje novih projektov s strani EU,
- začeti samostojno življenje po odpustu.

Kazalnika:

- število uporabnic z njihovimi otroki v povprečju na mesec,
- število uporabnic z njihovimi otroki v povprečju na leto.

Center za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem (v nadaljnjem besedilu: CIS)

Cilj:

- nuditi informacije in svetovanje vsem žrtvam nasilja (ne glede na spol in starost), ki to potrebujejo.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	36	36	36	36	36	36	36

Ukrepi:

- zagotoviti dobro informiranost,
- zagotoviti strokovno svetovanje,
- zagotoviti spremstvo in zagovorništvo.

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno financiranje,
- pridobljene informacije, ki nudijo usmeritev za nadaljnje reševanje problema,
- pomoč posameznikom, da izstopijo iz vloge žrtve in se umaknejo iz nasilnega okolja.

Kazalnik:

- število uporabnikov v povprečju na mesec.

Medobčinski družinski center Gorenjske

Cilji:

- zainteresirati občine Gorenjske za vzpostavitev medobčinskega družinskega centra Gorenjske,
- najti ustrezen prostor na Gorenjskem,
- najti vire financiranja.

Družinski centri so podporne institucije, namenjene vsem družinskim članom. Delujejo preventivno in kurativno in izvajajo vzgojno-izobraževalne delavnice, predavanja, pogovore in tematske diskusije ter razne skupinske delavnice, izvajajo pa tudi individualno svetovalno delo. So središče druženja različnih generacij in zagotavljajo prostor za kakovostno nadgradnjo v smislu krepitve socialnih vlog posameznika, izmenjavo dobrih praks in pozitivnih izkušenj.

Družinski center	2028
Št. družin v povprečju na dan	15
Št. uporabnikov individualnih pomoči v povprečju na dan	10
Št. uporabnikov v povprečju na mesec	60
Število zaposlenih	6

Ukrep:

- kandidiranje CSDG na javne razpise pristojnega ministrstva (MDDSZ) in EU za pridobitev sredstev za sofinanciranje.

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno financiranje družinskega centra s strani MOK, ostalih občin gorenjske regije in države,
- zagotovljeno financiranje novih projektov s strani EU,
- krepitev socialnega vključevanja uporabnikov,
- preventivna in kurativna funkcija,
- preprečene/odpravljene stiske uporabnikov,
- dvig kompetenc za samostojno življenje uporabnikov,
- medgeneracijska pomoč in sodelovanje.

Čas izvedbe:

- 2028

Kazalniki:

- število uporabnikov družinskega centra v povprečju na dan,
- število uporabnikov individualne pomoči v povprečju na mesec,
- število uporabnikov dejavnosti družinskega centra v povprečju na mesec,
- število prostovoljcev dnevnega centra,
- število vključenih otrok in mladostnikov v storitve mobilne službe v povprečju na mesec.

IV.2 Razvoj programov in storitev, namenjenih ljudem, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in brezdomstva

Enkratna socialna pomoč (ESP)

Cilj:

- nuditi enkratno socialno pomoč vsem, ki to pomoč potrebujejo in so do nje upravičeni.

V skladu z Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021-2030, ki je v pripravi, se do leta 2030 predvideva za 25% zmanjšanje števila oseb, ki živijo v tveganju socialne izključenosti. Gre za osebe, ki so pod mejo tveganja revščine in/ali so materialno prikrajšani in/ali živijo v gospodinjstvu z zelo nizko delovno intenzivnostjo.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. upravičencev do ESP	390	385	375	365	360	355	350

Ukrepa:

- glede na razmere na terenu dopolnjevati namene razdeljevanja enkratne socialne pomoči.
- zagotoviti pomoč s svetovanjem.

Pričakovana učinka:

- zagotovljeno stabilno financiranje,
- pridobitev informacij, ki pomoči potrebne usmeri v nadaljnje reševanje problema.

Kazalnik:

- število uporabnikov oziroma število razdeljenih enkratnih socialnih pomoči.

Stroški pokopa

Cilj:

- plačati stroške pokopa vsem občanom MOK, ki nimajo naročnika pokopa.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. pokopov na leto	7	7	7	7	7	7	7

Ukrep:

- sodelovanje z Javnim podjetjem Komunala Kranj.

Pričakovani učinek:

- zagotovljeno stabilno financiranje.

Kazalnik:

- število pokopov.

<u>Razdelilnica hrane</u>

Cilji:

- upravičencem nuditi topel obrok hrane vse dni v letu,
- ohranitev obstoječih donatorjev viškov hrane,
- pridobiti nove donatorje viškov hrane (šole, vrtce),
- poiskati nove, večje prostore za razdeljevanje viškov hrane.

V podprogramu Viški hrane se bo vzpostavilo sodelovanje s kranjskimi šolami. Pri šolah se bo prevzemalo hrano, ki ostane od šolskih malic in kosil ter se jo bo razdeljevalo med uporabnike Viškov hrane. Če se bo sodelovanje razširilo na več šol in vrtcev, bo potrebno razmišljati o novih, večjih prostorih, saj bo trenutni prostor s tem postal premajhen, premalo bo prostora za hladilnike, shrambo, ne bo več prave površine za ravnanje s hrano, ki se jo bo dobilo od novih donatorjev (šol, vrtcev).

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov obroka hrane v povprečju na dan	70	55	60	60	60	60	60
Viški hrane: mesečno povprečno število družinskih članic/ov	60	60	65	65	65	65	65
Viški hrane: mesečno povprečno število posameznic/kov	45	45	45	50	50	50	50
Viški hrane: mesečno povprečno število vseh uporabnic/kov	105	105	110	115	115	115	115
Število donatorjev	9	10	10	11	11	12	12

Ukrepi:

- zagotoviti nove donatorje viške hrane,
- zagotoviti dobro informiranost družin za možnost pridobitve brezplačne hrane,
- zagotoviti dobro sodelovanje z donatorji,
- izvajanje pozitivne promocije programa,

- iskanje novih prostorov.

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno financiranje,
- donatorji spoznajo dober namen darovanja viškov hrane,
- hrana ni zavržena,
- omogočen dostop do hrane osebam, ki nimajo sredstev za njen nakup,
- MOK nima lačnih občanov,
- novi večji prostori.

Kazalniki:

- število uporabnikov toplega obroka hrane na dan,
- število družin, ki so vključene v podprogram Viški hrane v povprečju na mesec,
- število posameznikov, ki so vključeni v podprogram Viški hrane v povprečju na mesec,
- skupno število uporabnikov podprograma viški hrane v povprečju na mesec,
- število donatorjev.

<u>Zavetišče za brezdomce</u>

Cilji:

- nuditi zavetišče vsem, ki ga potrebujejo,
- nastanitev z namenom izboljšanja trenutne situacije z možnostjo kasnejšega prehoda v dom upokojencev ali posebni socialno varstveni zavod ter nudenje osebne pomoči brezdomcu v smislu urejanja: njegovega statusa, dokumentov, dohodkov, stikov s sorodniki, zdravstvenega stanja (napotitve na zdravljenje oz. hospitalizacije), higiene, iskanja možnosti za zaposlitev, aktivno preživljanje prostega časa in druženje – širjenje socialne mreže,
- preureditev prostorov na Sejmišču 4 za namene prostorov za dnevni center zavetišča, ki se sedaj izvaja na drugih lokacijah,
- dodatni prostori za nočno zavetišče (za največ 4 uporabnike, ki iz različnih razlogov niso sposobni upoštevati niti minimalnih standardov in zahtev v zavetišču, je ustrezen bivalnik, ki bi bil lociran v bližini zavetišča in odprt le za spanje med 20. uro zvečer in 8. uro zjutraj).

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov namestitve v povprečju na mesec	22	23	23	23	23	23	23
Št. uporabnikov nočne namestitve v povprečju na mesec v bivalniku	0	0	0	4	4	4	4
Št. uporabnikov dnevnih aktivnosti v povprečju na mesec	10	10	14	14	18	18	21
Št. uspešnih uporabnikov, vrnjenih v vsakdanje življenje	2	2	3	3	4	4	4

Ukrepi:

- spodbujanje k razvijanju in vzdrževanju minimalnih higienskih standardov,

- spodbujanje in razvijanje nekonfliktnih komunikacij in vzajemnega agresivnega vedenja,
- spodbujanje k smotrnejšemu izkoriščanju časa vključenih posameznikov,
- spodbujanje k delu,
- spodbujanje k športnim in kulturnim dejavnostim,
- zagotoviti sodelovanje uporabnikov pri dnevnih aktivnostih,
- pridobitev veščin, ki bodo uporabnikom zavetišča pomagale izboljšati njihov materialni položaj,
- pomoč pri reševanju stanovanjskega problema,
- preureditev prostorov na Sejmišču 4 za namene dnevnega centra,
- iskanje ustreznih prostorov za nočno zavetišče,
- zagotoviti sofinanciranje programa s sredstvi tudi okoliških občin.

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno financiranje
- zadovoljnejši in srečnejši uporabniki,
- 90 % uporabnikov zavetišča vključenih v dnevi center,
- vrnitev 10 % uporabnikov v človeka dostojno samostojno življenje,
- zagotovitev bivalnika.

Kazalniki:

- število uporabnikov v povprečju na mesec v zavetišču,
- število uporabnikov v povprečju na mesec v nočni namestitvi v bivalniku,
- število uporabnikov v povprečju na mesec vključenih v dnevne aktivnosti,
- število uspešnih uporabnikov, vrnjenih v vsakdanje samostojno življenje.

<u>Novoletna obdaritev socialno ogroženih otrok</u>

Cilji:

- obdariti otroke in mladostnike, stare do 15 let, ki živijo doma in katerih starši iz različnih razlogov ne zmorejo v zadostni meri poskrbeti zanje,
- obdariti otroke in mladostnike, stare do 15 let, ki ne živijo doma in so nameščeni bodisi v vzgojne zavode, stanovanjske skupine, zavode za usposabljanje, v rejniške družine, bodisi so vključeni v rehabilitacijo ali živijo pri skrbnikih,
- obdariti otroke in mladostnike ter odrasle osebe s posebnimi potrebami,
- pridobitev dodatnih doniranih sredstev in materiala.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. obdarjenih	140	140	145	145	150	150	150

Ukrepi:

- sprememba Odloka o zagotavljanju socialno varstvenih dejavnosti v MOK,
- priprava seznama otrok in mladostnikov ter oseb s težavami v duševnem in telesnem razvoju za novoletno obdaritev,
- iskanje sofinancerjev,
- vključitev prostovoljcev v zbiranje in pripravo daril,
- organizacija novoletne prireditve in obdaritev,

- nakup, oblikovanje, priprava in razdelitev daril.

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno financiranje s strani MOK,
- pridobitev zadostnega obsega sredstev in materiala za nakup in pripravo daril, obdaritev otrok in mladostnikov ter odraslih oseb s težavami v duševnem in telesnem razvoju
- ogled novoletne predstave,
- pričarano novoletno vzdušje socialno ogroženim otrokom in mladostnikom ter odraslim osebam s težavami v duševnem in telesnem razvoju.

Kazalnika:

- število obdarjenih otrok in mladostnikov ter oseb s težavami v duševnem in telesnem razvoju,
- izvedena novoletna predstava.

Letovanje otrok

Cilj:

- ohraniti brezplačno letovanje osnovnošolskim otrokom, ki imajo socialno oziroma zdravstveno indikacijo, v času poletnih počitnic.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. otrok	75	75	77	77	77	77	77

Ukrepa:

- izbor otrok za letovanje s strani strokovne službe,
- zagotovitev ustrezne namestitve, prehrane ter zdravstvenih storitev na letovanju.

Pričakovana učinka:

- zagotovljeno stabilno financiranje s strani MOK in sofinancerjev,
- letovanje osnovnošolskih otrok, ki jim starši plačila ne bi mogli zagotoviti, na morju.

Kazalnik:

- število osnovnošolskih otrok, ki je letovalo.

IV.3 Razvoj programov in storitev, namenjenih osebam z različnimi oblikami zasvojenosti

Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zlorabe drog v MOK

Cilji:

- izvedba preventivnih delavnic za učence in dijake,
- izvedba preventivnih predavanj za starše,
- izdelava ocene stanja,
- izvedba preventivnih akcij,
- svetovanje županu pri reševanju problemov, ki se pojavijo na področju zasvojenosti.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. delavnic v osnovnih in srednjih šolah	210	210	215	215	220	220	225

Št. predavanj v vrtcih in v osnovnih šolah	21	21	22	22	23	23	24
Št. izvedenih preventivnih akcij	1	1	1	1	1	1	1

Ukrepa:

- javni poziv za sofinanciranje preventivnih programov,
- sodelovanje javnih služb s področja sociale, zdravstva, policije, vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter MOK.

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno sofinanciranje s strani MOK,
- uspešno izvedene delavnice za učence in dijake,
- uspešno izvedena predavanja za starše,
- uspešno izvedene preventivne akcije,
- sprotno spremljanje stanja.

Kazalniki:

- število izvedenih delavnic za učence in dijake,
- število izvedenih predavanj za starše,
- narejena in redno posodobljena ocena stanja,
- število izvedenih preventivnih akcij.

<u>Center za odvisnosti</u>

Cilji Labirinta:

- delovanje Sprejemnega centra kot vstopne in informativne točke in delovanje Dnevnega centra za spremembo zasvojenega načina življenja,
- obravnava posameznikov na vseh stopnjah zasvojenosti pri različnih kemičnih in nekemičnih oblikah zasvojenosti - vključevanje uporabnikov v individualno (individualno načrtovanje, svetovalno, terapevtsko delo) in skupinsko obravnavo (terapevtske skupine, različne akcijske skupine, učne skupine, prostočasne dejavnosti, vključitev v akcije lokalnega okolja ipd.),
- razvijati delo z mladostniki, razvijati različne pristope in metode dela z njimi,
- okrepiti delo s starši oziroma skrbniki,
- okrepiti delo na terenu v skladu s potrebami uporabnikov, kot so obiski v lokalnem okolju uporabnika – obisk na domu, obiski na krajih, kjer se uporabnik največ zadržuje; prevozi uporabnika ipd.,
- intenzivnejše sodelovanje z drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami za kvalitetnejšo in učinkovitejšo pomoč osebam, ki živijo zasvojen način življenja.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov sprejemnega centra v povprečju na mesec	30	30	32	32	34	34	34
Št. uporabnikov dnevnega centra v povprečju na mesec	30	30	32	32	34	34	34

Št. svojcev, udeleženih v svetovalno in terapevtsko delo na leto	12	12	15	15	15	17	17
Št. obiskov terenskega dela na leto	5	5	5	10	10	11	11
Št. uporabnikov na leto, ki so s pomočjo Labirinta vzpostavili abstinenco oziroma jo uspešno vzdržujejo	30	30	32	32	32	33	33

Ukrepi Labirinta:

- spodbujanje k spremembi iz zasvojenega v zdrav način življenja,
- ohranjanje in spodbujanje k vključitvi v socialno okolje,
- spodbujanje k intenzivnejši obravnavi (v skupini, v bolj strukturirani obliki individualnih razgovorov …),
- spodbujanje k delu,
- spodbujanje k športnim in kulturnim dejavnostim,
- pomoč pri reševanju stanovanjskega problema,
- pomoč pri iskanju zaposlitve,
- pomoč pri reševanju težav v šoli,
- promocija programa (tudi terensko delo).

Pričakovani učinki Labirinta:

- zagotovljeno stabilno financiranje,
- uporabniki Labirinta ostanejo del družbe in uspešno rešujejo težave, povezane z zasvojenim načinom življenja (Sprejemni center), nekateri se odločijo za abstinenco, jo uspešno ohranjajo ali odidejo v nadaljnje programe (Dnevni center).

Kazalniki Labirinta:

- število uporabnikov sprejemnega centra v povprečju na mesec v Labirintu,
- število uporabnikov dnevnega centra v povprečju na mesec v Labirintu,
- število svojcev, udeleženih v svetovalno in terapevtsko delo v povprečju na leto v Labirintu,
- število terenskega dela za celotno leto v Labirintu,
- število uporabnikov na leto, ki so s pomočjo Labirinta vzpostavili abstinenco oziroma jo uspešno vzdržujejo.

Cilja Katapulta:

- ohranitev abstinence uporabnikov,
- po končanem programu je uporabnik samostojen (zaposlitev, bivanje) in se odgovorno sooča z življenjskimi izzivi.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. uporabnikov vključenih v bivali del Katapulta na dan	4	4	4	4	4	4	4

Št. različnih uporabnikov, vključenih v bivalni del Katapulta, celo leto	10	10	10	10	10	10	10
Št. uporabnikov, ki so program zaključili oziroma so se uspešno vrnili v vsakdanje življenje	3	3	3	3	3	3	3
Št. uporabnikov v izven-bivalnem delu Katapulta na mesec	10	10	10	10	11	11	12

Ukrepi Katapulta:

- spodbujanje in razvijanje načinov boljše skrbi zase brez psihoaktivnih snovi (PAS),
- spodbujanje h kvalitetnemu preživljanju prostega časa,
- spodbujanje k samostojnosti, del tega je tudi iskanje zaposlitve,
- spodbujanje k vključevanju v lokalno okolje – prostovoljno delo,
- pomoč pri reševanju stanovanjskega problema,
- pomoč pri iskanju zaposlitve,
- pomoč pri reševanju težav v šoli,
- promocija programa.

Pričakovani učinki Katapulta:

- zagotovljeno stabilno financiranje,
- nuditi uporabnikom kvalitetno obravnavo in s tem čim boljše pogoje, da pustijo zasvojeni način življenja za seboj ter si ob pomoči zgradijo novo življenje brez uporabe PAS,
- zagotoviti sofinanciranje programa s strani okoliških občin.

Kazalniki Katapulta:

- število uporabnikov, vključenih v bivalni del Katapulta v povprečju na dan,
- število različnih uporabnikov, vključenih v bivalni del Katapulta čez celo leto,
- število uporabnikov, ki so program Katapulta zaključili oziroma so se uspešno vrnili v vsakdanje življenje,
- število uporabnikov v izven-bivalnem delu Katapulta v povprečju na mesec.

<u>Reintegracijski center</u>

Cilji:

- vzdrževanje dolgotrajne abstinence uporabnikov,
- odpravljanje preostalih zasvojenskih osebnostnih lastnosti, razreševanje destruktivnih odnosov ter pridobivanje zdravih lastnosti,
- sodelovanje s svojci,
- zmožnost samostojnega življenja uporabnikov po opravljenem programu.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bivalna obravnava, št. uporab. v povprečju na mesec	8	8	9	9	9,5	9,5	9,5
Bivalna obravnava, št. uporabnikov celo leto	12	12	13	13	14	14	15
Št. uporabnikov, ki so zaključili program oz. se uspešno vrnili v vsakdanje življenje, letno	4	4	4	5	5	5	5
Izven-bivalna obravnava, št. uporabnikov v povprečju na mesec	22	22	22	23	23	23	24

Ukrepi:

- spodbujanje in razvijanje veščin za življenje brez omamljanja
- razvijanje konstruktivnih vzorcev vedenja, ravnanja s čustvi, komunikacije ipd.
- spodbujanje k vključevanju v družbo
- spodbujanje h kvalitetnemu preživljanju prostega časa
- spodbujanje k samostojnosti, del tega je tudi iskanje zaposlitve
- pomoč pri reševanju stanovanjskega problema
- pomoč pri iskanju zaposlitve oziroma šolanju
- podpora svojcem in izven bivalnim uporabnikom
- promocija programa

Pričakovani učinki:

- zagotovljeno stabilno financiranje,
- nuditi uporabnikom kvalitetno obravnavo,
- uspešna vrnitev 60 % uporabnikov bivalne namestitve v vsakdanje življenje.

Kazalniki:

- število uporabnikov bivalnega dela v povprečju na mesec,
- število različnih uporabnikov bivalnega dela čez celo leto,
- število uporabnikov, ki so v letu bivalno obravnavo zaključili oz. se uspešno vrnili v vsakdanje življenje,
- število uporabnikov izven-bivalnega dela v povprečju na mesec.

IV.4 Razvoj programov in storitev za spodbujanje zaposlovanja

<u>Socialno podjetništvo</u>

Cilj:

- razvoj socialnega podjetništva.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. socialnih podjetij	5	5	5	6	6	6	7

Ukrepa:

- spodbujanje k ustanavljanju novih socialnih podjetij,
- pomoč pri prijavljanju na razpise.

Pričakovana učinka:

- zagotovljeno stabilno sofinanciranje,
- več socialnih podjetij.

Kazalnik:

- število socialnih podjetij.

Javna dela

Cilja:

- ohranjanje oz. povečanje sredstev za sofinanciranje programov javnih del, izbranih na Zavodu RS za zaposlovanje,
- povečanje števila udeležencev v izbranih programih javnih del na Zavodu RS za zaposlovanje.

Število udeležencev/leto	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Programi za starejše	11	13	14	14	16	16	16
Programi za invalidne osebe	6	7	7	8	8	9	9
Ostali programi socialnega varstva	6	11	11	12	13	13	14
Št. udeležencev v programih javnih del	23	31	32	34	37	38	39

Ukrep:

- pobuda državi, da za te dejavnosti zagotovi večji obseg sredstev.

Pričakovani učinki:

- povečanje števila vključenih brezposelnih oseb v javna dela,
- razvoj novih delovnih mest,
- brezposelne osebe ponovno razvijejo delovne sposobnosti in razvijajo socialno mrežo.

Kazalniki:

- število programov za starejše,
- število programov za invalidne osebe,
- število ostalih programov socialnega varstva,
- število udeležencev v programih javnih del.

IV.5 Razvoj sodelovanja z nevladnimi organizacijami na področju socialnega varstva

Nevladne organizacije na področju socialnega varstva

Cilji:

- zagotavljati osnovne pogoje za redno delovanje nevladnih organizacij na področju socialnega varstva,
- ohranitev naziva prostovoljstvu prijazno mesto,

- spodbujanje črpanja EU sredstev.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Št. nevladnih organizacij	33	33	34	34	35	35	36
Št. uporabnikov	5.100	5.100	5.200	5.200	5.300	5.300	5.400
Št. prostovoljcev	600	600	650	650	700	700	750

Ukrepi:

- sofinancirati delovanje nevladnih organizacij na področju socialnega varstva preko javnih razpisov,
- podpora organizacijam pri prijavi na javni razpis,
- izvedba letnih in triletnih javnih razpisov,
- poudarjati pomen prostovoljstva,
- vzpostaviti bazo Krprostovoljec,
- obveščanje o razpisih EU,
- povečanje sredstev v proračunu MOK najmanj za rast življenjskih stroškov.

Pričakovani učinki:

- povečanje števila uporabnikov,
- povečanje števila prijavljenih nevladnih organizacij na javne razpise,
- večja kvaliteta življenja uporabnikov,
- povečanje števila prostovoljcev.

Kazalniki:

- število uporabnikov,
- število nevladnih organizacij, ki delujejo na področju socialnega varstva,
- število prostovoljcev, ki jih v svoje delo vključujejo nevladne organizacije.

<u>RKS OZ Kranj</u>

Cilj:

- zagotavljati osnovne pogoje za razvoj programov lokalnega pomena, ki jih v javnem interesu izvaja RKS OZ Kranj.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Število programov	11	11	11	11	11	11	12
Št. uporabnikov vseh programov	730/2100 *	730/2100 *	750/2250 *	750/2250 *	750/2250 *	760/2300 *	760/2300 *
Št. prostovoljcev	250	250	260	260	2.60	270	270

Opomba: * 730/2100 = 730 uporabnikov/oz. 2100 skupaj z njihovimi družinskimi člani

Ukrepi:

- letno dogovoriti programe lokalnega pomena, ki jih v javnem interesu izvaja RKS OZ KRANJ in posledično prilagoditi (povečati) kadrovski potencial RKS OZ Kranj,
- sofinancirati programe lokalnega pomena, ki jih v javnem interesu izvaja RKS OZ KRANJ,
- nadaljnji razvoj prostovoljstva, še posebej v smeri »pomladitve« prostovoljskih vrst,
- povečanje sredstev v proračunu MOK najmanj za rast življenjskih stroškov in uvedbo novih potrebnih programov, ki jih bo prinesla takratna situacija.

Pričakovani učinki:

- zagotovljena pomoč osebam, ki pomoč potrebujejo,
- povečanje števila prostovoljcev,
- razvoj dodatnih in dopolnitev obstoječih programov,
- večja kvaliteta življenja uporabnikov.

Kazalniki:

- število programov,
- število uporabnikov vseh programov skupaj,
- število uporabnikov po posameznih programih,
- število prostovoljcev.

IV.6. Reševanje stanovanjske problematike

<u>Dodeljevanje stanovanj MOK</u>

Cilja:

- zmanjšati število čakajočih na neprofitna stanovanja,
- izgradnja začasnih bivalnih enot.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Objava javnega razpisa	da	ne	ne	da	ne	ne	da
Št. na novo dodeljenih stanovanj		30					
Št. najemnikov neprofitnih in profitnih stanovanj MOK	najmanj 437						
Št. uporabnikov bivalnih enot				2	2	4	4

Ukrepa:

- javni razpisi za dodelitev neprofitnih in profitnih stanovanj v MOK,
- zagotovitev začasnih bivalnih enot za: deložirane družine; za osebe s težavami v duševnem zdravju in osebe, ki zaradi svoje »težavnosti« niso zaželene; za uporabnike, ki so na poti k samostojnemu življenju po odhodu iz Zavetišča za brezdomce.

Pričakovani učinki:

- povečano število najemnikov neprofitnih stanovanj,
- pozitiven vpliv na rodnost,

- deložirane družine, osebe s težavami v duševnem zdravju, uporabniki na poti k samostojnemu življenju dobijo priložnost, da se učijo samostojnega življenja in ob strokovni pomoči iščejo samostojno pot.

Kazalniki:

- objavljen razpis,
- število na novo dodeljenih neprofitnih stanovanj,
- povečano število najemnikov neprofitnih stanovanj,
- povečano število uporabnikov bivalnih enot.

Stanovanjski sklad

Cilji:

- povečanje števila neprofitnih stanovanj (javnih najemnih stanovanj),
- zmanjšati število čakajočih na stanovanje,
- pomagati mladim družinam pri prvem reševanju stanovanjskega vprašanja.

	2028
Objavljen razpis	da
Št. na novo dodeljenih neprofitnih stanovanj	5
Št. najemnikov neprofitnih stanovanj	20
Število uporabnikov bivalnih enot	4

Ukrepi:

- javni razpisi za dodelitev stanovanj,
- sprejem podzakonskega akta, ki bo omogočal pridobitev stanovanja mladim,
- javni razpisi za mlade.

Pričakovani učinek:

- večji fond javnih najemnih stanovanj,
- pozitiven vpliv na rodnost.

Kazalniki:

- objavljen razpis,
- število na novo dodeljenih neprofitnih stanovanj,
- število najemnikov neprofitnih stanovanj,
- povečano število uporabnikov bivalnih enot.

IV.7 Vključevanje ranljivih skupin v različne dejavnosti

Cilja:

- vključevanje ranljivih skupin v kulturne dejavnosti (ranljive skupine prebivalstva: ljudje z nizkimi dohodki, invalidi, brezdomci, migranti, drugi – žrtve nasilja, odvisniki itd. se pogosto soočajo z večjo stopnjo tveganja socialne izključenosti in neenakih možnosti),

- vključevanje ranljivih skupin v športne dejavnosti.

Ukrepi:

- povezava s kulturnimi in športnimi organizacijami za možnost udeležbe ranljivih skupin na kulturnih in športnih dejavnostih,
- vključevanje kulturnih in športnih izvajalcev v programe prostovoljstva in humanitarne dogodke,
- spodbujanje kulturnih in športnih organizacij k zagotovitvi večje dostopnosti za ranljive skupine.

Pričakovani učinki:

- osebe iz ranljivih skupin spoznavajo kulturne dejavnosti in se lažje vključijo v okolje,
- ranljive skupine se športno udejstvujejo in se lažje vključijo v okolje,
- osebe iz ranljivih skupin se lažje vključijo v okolje.

Kazalnika:

- število vključenih posameznikov ranljivih skupin v kulturne dejavnosti,
- število vključenih posameznikov ranljivih skupin v športne dejavnosti.

IV.8 Pomen duševnega zdravja

Duševno zdravje je neločljiv del celotnega zdravja posameznika. Pozitivno duševno zdravje so sreča, zadovoljstvo, samospoštovanje, odnosi z drugimi, vsakodnevno delovanje ter sposobnost obvladovanja svojega življenja in uspešnega soočanja z izzivi ter problemi, ki pridejo v vsakodnevnem življenju. Posameznik ima tekom svojega življenja lahko težave na enem ali več področjih duševnega zdravja. Kadar težave pomembno ovirajo njegovo vsakodnevno delovanje, govorimo o duševnih motnjah. Med najpogostejšimi duševnimi motnjami sodobnega časa so stresne motnje, tesnobnost in depresija.

Cilji:

- promocija duševnega zdravja,
- destigmatizacija duševnega zdravja,
- vzpostavitev mobilne službe za pomoč posameznikom in družinam s težavami v duševnem zdravju (CSDG).

Mobilna služba bo vzpostavljena z namenom, da se bo ljudem s težavami v duševnem zdravju nudilo pomoč strokovnega delavca na domu uporabnika in se jih bo spremljalo v njihovem lokalnem okolju (načrtovanje razpolaganja s finančnimi sredstvi, spremljanje in pomoč pri urejanju upravno-administrativnih zadev, pomoč pri učenju veščin, ki so potrebne za samostojno življenje, kot so gospodinjska opravila, skrb za lastno higieno in čistočo stanovanja …, pomoč pri organizaciji dneva, pomoč pri vključitvi v obstoječe programe pomoči, pomoč pri krepitvi ali vzpostavljanju boljših odnosov z bližnjimi). S tem bodo uporabniki osvajali veščine samostojnega življenja, izboljšali kvaliteto samostojnega življenja, imeli stabilnejše duševno zdravje, izboljšali sodelovanje z institucijami, ki jih posameznik/družina potrebuje, krepili socialno mrežo in vpetost v socialno okolje, osvajali ustreznejše komuniciranje v družini in s socialnim okoljem.

Mobilna služba	2028
Št. uporabnikov v povprečju na dan	5
Št. obravnavanih uporabnikov v povprečju na mesec	18

Ukrepi:

- povezovanje in sodelovanje različnih organizacij z namenom krepitve duševnega zdravja,
- izvajanje različnih aktivnosti, kot so izobraževanje in ozaveščanje o zdravem načinu življenja in vzdrževanju telesnega zdravja, ki pozitivno vpliva tudi na duševno zdravje vseh skupin prebivalstva,
- zmanjševanje stigme in diskriminacije s preverjenimi programi,
- iskanje virov financiranja.

Čas izvedbe:

- 2028

Pričakovani učinki:

- dobro ali izboljšano duševno zdravje občanov MOK,
- posameznik prepozna in zna preprečevati težave v duševnem zdravju in duševne motnje od najzgodnejšega obdobja do pozne starosti,
- lažja dostopnost pomoči ljudem s težavami v duševnem zdravju.

Kazalnika:

- število izvedenih preventivnih dejavnosti na temo duševnega zdravja različnih organizacij v MOK,
- število uporabnikov mobilne službe v povprečju na dan in mesec.

IV.9 Ustanovitev zavoda za socialne dejavnosti MOK

Cilj:

- utemeljitev potrebe in ustanovitev zavoda za socialne dejavnosti MOK.

Ukrepi:

- preučitev potreb in smiselnosti ustanovitve zavoda za socialne dejavnosti MOK,
- sprememba Odloka o zagotavljanju socialno varstvenih dejavnosti,
- priprava Odloka o ustanovitvi zavoda za socialne dejavnosti MOK.

Čas izvedbe:

- 2028

Pričakovani učinki:

- vsi programi v okviru enega zavoda,
- ni drobitve na posamezne programe,
- lažja uvedba novih programov,
- boljša usklajenost med posameznimi programi in zato večja učinkovitost porabljenih sredstev,
- večje možnosti za kandidiranje na javnih razpisih države .

Kazalnik:

- pripravljen Odlok o ustanovitvi zavoda za socialne dejavnosti MOK.

IV.10 Razvoj programov in storitev za starejše in za invalidne osebe

Razvoj programov in storitev za starejše je sestavni del Strategije varstva starejših za obdobje 2020-2024 in bo v nadaljevanju del Strategije varstva starejših za obdobje 2025-2028. Razvoj programov in storitev za invalidne osebe pa je del Analize položaja invalidov v MOK in Akcijskega načrta, ki predvideva načrt delovanja v prihodnjih letih na področju invalidov, s tem pa bo MOK pridobila tudi listino »Občina po meri invalidov«.

V nadaljevanju na kratko povzemamo cilje:

Strategija varstva starejših za obdobje 2020-2024

- skrb in spodbujanje razvoja neinstitucionalnih oblik socialnega varstva (kot so npr. zagotavljanje zakonskih nalog; povečanje storitve pomoč družini na domu; spodbujanje e-oskrbe, razvoj medgeneracijskega centra; Prostofer; sodelovanje in podpora MOK pri ustanavljanju demenci prijaznih točk …),
- skrb in spodbujanje razvoja institucionalnih oblik (izgradnja novega doma upokojencev oziroma zagotovitev novih javnih domskih kapacitet; zagotovitev kapacitet za začasno varstvo …).

Analiza položaja invalidov v MOK in Akcijski načrt

- delo, zaposlitev, materialna in socialna varnost (osveščanje in informiranje delodajalcev; ohranjanje zaposlovanja invalidov v občinski upravi; razvoj lokalnih programov aktivne politike zaposlovanja in vključevanje invalidov v te programe; opozarjanje pristojnih služb na ovire pri zaposlovanju; zaposlovanje oseb z oviranostmi v javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je MOK; spodbujanje družbene odgovornosti v lokalnem okolju),
- družinsko in neodvisno življenje in spoštovanje osebne integritete (osveščanje o družinskem življenju invalidov; podpora bivalnih skupnostim za neodvisno življenje invalidov).

IV.11 Digitalizacija in pametne rešitve

Cilj:

- povezovanje socialnih vsebin z digitalnim okoljem.

MOK je že sprejela Strategijo digitalnega razvoja Pametnega mesta in skupnosti Kranj za obdobje 2020-2023. Cilj na tem področju je vzpostaviti urejeno informacijsko in komunikacijsko okolje z jasno koordinacijo, povezanimi procesi in platformami, razumljivimi in dostopnimi podatki ter dovolj zmogljivimi komunikacijami. V takem okolju obstoječe in nove rešitve tvorijo povezano celoto z dobro izkoriščenimi informacijskimi viri za potrebe občanov, gospodarstva in upravljanja z mestom.

Ukrepi:

- vzpostavljanje pametnih rešitev v socialne programe (npr. nove: aplikacije, platforme, socialna omrežja, video obogatena ponudba …),
- spodbujanje ranljivih skupin k uporabi pametnih rešitev,
- ozaveščanje o varnih uporabah interneta.

Pričakovani učinek:

- ranljive skupine spoznavajo in začnejo uporabljati pametne rešitve.

Kazalnik:

- število programov, ki so vzpostavili pametne rešite.

IV.12 Statistični podatki v povezavi s Strategijo razvoja socialnega varstva v MOK za obdobje 2022-2028

Cilj:

- vzpostavitev sistema zbiranja in analize podatkov za namen sledenja doseganja ciljev Strategije.

Ukrepa:

- vzpostavitev enotne metodologije zbiranja in analize statističnih podatkov,

- imenovanje Komisije za razvoj socialnega varstva v MOK za obdobje 2022-2028, ki spremlja izvrševanje Strategije, vzpostavi enotno metodologijo zbiranja in analize statističnih podatkov …

Čas izvedbe:

- 2022-2028

Pričakovani učinek:

- kakovostni podatki za spremljanje učinkov Strategije.

Kazalnika:

- vzpostavljen sistem statistike sociale,
- imenovanje in delovanje Komisije za razvoj socialnega varstva v MOK za obdobje 2022-2028.

V. FINANČNI NAČRT

Finančni načrt obsega področja, ki so v proračunu MOK zajeta neposredno pod področje socialnega varstva, in sicer kot programi v Uradu za družbene dejavnosti. Da bomo v MO Kranj pripomogli k čimbolj celoviti skrbi za ranljive skupine z namenom ohranjanja kakovosti življenja ter zagotovitve enakega dostopa do pomoči, predvidevamo naslednjo ocenjeno vrednost odhodkov za proračun MO Kranj po posameznih letih (v €):

Skupaj

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
2.445.247	2.611.948	2.754.584	2.809.400	2.893.000	2.976.400	3.059.800	3.144.200

Po programih

	2021	2022	2023
Skupaj	2.445.247	2.611.948	2.754.584
Programi za mlade, družine, žrtve nasilja	121.463	170.041	170.180
Sodelovanje z nevladnimi organizacijami	163.262	171.784	174.700
Programi zasvojenosti	39.814	45.800	47.120
Programi tveganja revščine	280.486	302.458	310.691
Programi za starejše	1.145.918	1.298.360	1.386.210
Programi za invalide	694.304	623.505	665.683

<u>Delež sredstev za naštete programe glede na celotni proračun MO Kranj za leto 2022:</u>

Celotni proračun v €	84.945.598
Socialno varstvo v €	2.611.948
Delež socialnega varstva v %	3,07

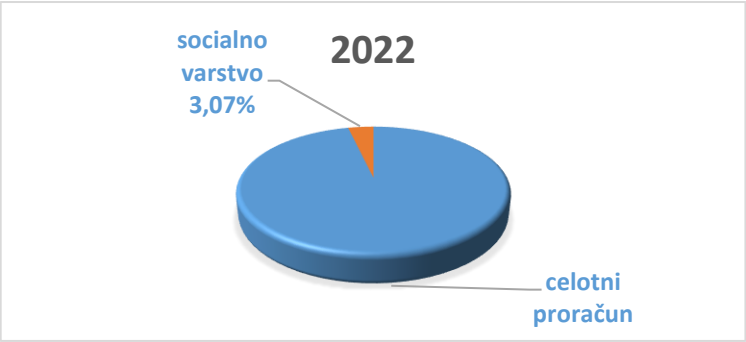

Od tega za programe v €	2.575.248
Delež za programe na celotni proračun v €	3,03
Od tega za investicije ter investicijske transfere v €	36.700
Delež za investicije ter investicijske transfere na celotni proračun v %	0,04

<u>Delež sredstev za naštete programe glede na celotni proračun MO Kranj za leto 2023:</u>

Celotni proračun v €	76.014.016
Socialno varstvo v €	2.754.584
Delež socialnega varstva v %	3,61

Od tega za programe v €	2.712.584
Delež za programe na celotni proračun v €	3,56
Od tega za investicije ter investicijske transfere v €	42.000
Delež za investicije ter investicijske transfere na celotni proračun v %	0,05

VI. ZAKLJUČKI

Strategija razvoja socialnega varstva v MOK je pripravljena za sedemletno obdobje, od leta 2022 do leta 2028. Ker imamo v MOK na področju starejših že sprejeto Strategijo razvoja varstva starejših 2020-2024 ter na področju invalidov sprejeta strateška dokumenta Analiza položaja invalidov v MOK in Akcijski načrt za izboljšanje in uresničevanje enakih možnosti invalidov v MOK za obdobje 2022-2025, smo v tem strateškem dokumentu dali poudarek razvoju ostalih področij socialnega varstva do leta 2028.

V MOK je to prvi strateški dokument za to področje. Priprave strategije ne nalaga zakon, prav tako to ni praksa občin v Sloveniji, zasledili smo jo le v dveh občinah. Za pripravo strategije smo se odločili zaradi še uspešnejšega razvoja tega področja. Pri tem smo si zadali strateški cilj, da tudi v naslednjih letih zagotavljamo in nadgrajujemo kvaliteto življenja posameznikov, družin in skupin prebivalstva, zlasti na področjih življenjskega standarda in osebnostnega razvoja, ter preprečujemo revščino in socialno izključenost. Na področju socialnega varstva bomo zato v prihodnjih letih za uresničitev postavljenih ciljev težili k razvoju različnih programov in storitev, in sicer: 7 za mlade, družine in žrtve nasilja; 6 za osebe, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine; 4 za osebe z različnimi oblikami zasvojenosti; 2 za razvoj sodelovanja z nevladnimi organizacijami; 2 za spodbujanje zaposlovanja; 2 za reševanje stanovanjske problematike; po enega za vključitev ranljivih skupin v različne dejavnosti in krepitev duševnega zdravja. Poleg navedenega bomo pomen dali tudi ustanovitvi lastnega zavoda za socialne dejavnosti, digitalizaciji in pametnim rešitvam ter uvedli sistem za analizo in zbiranje podatkov za namen sledenja in doseganja ciljev te Strategije. Skupaj imamo zastavljenih 67 ciljev, 114 ukrepov, 96 pričakovanih učinkov in 85 kazalnikov. Za uresničitev vseh ciljev pa bo potrebno še nadaljnje dobro sodelovanje med MOK, vladnim in nevladnim sektorjem.

Matjaž Rakovec
Župan